

The Project Gutenberg eBook of Les alegres comares de Windsor, by William Shakespeare

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Les alegres comares de Windsor

Author: William Shakespeare

Translator: Josep Carner

Release date: November 11, 2005 [EBook #17046]

Most recently updated: December 12, 2020

Language: Catalan

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LES ALEGRES COMARES DE WINDSOR ***

Produced by Ricard Samarra

----- Nota de la present transcripció:

Aquesta traducció de Les Alegres Comares es va editar el 1909, molt abans, per tant, de l'aparició del Diccionari i Normes de Gramàtica de Pompeu Fabra, entre 1917 i 1918. Aixó fa que Josep Carner faci servir unes normes gramaticals i ortogràfiques que eren les acceptades en aquell moment, i aixís mateix han sigut respectades en aquesta transcripció.

Note for the transcription:

This edition of The Merry Wives was published in 1909, well before the Catalan Dictionary and General Grammar by Pompeu Fabra appeared in 1917 and 1918. For this reason, the translation of Josep Carner makes use of the grammatical and orthographic conventions that were generally accepted at that time, and as such have been kept untouched throughout this transcription.

AL CONFRARE EN POESIA, ADRIA GUAL, AUTOR-ACTOR, COM EL GRAN WILL,
GLOSADOR DE SHAKESPEARE A "LES ALEGRES COMEDIANTES" JOSEP CARNER.

PROLEG.

PER COMENÇAR

Amics, gent catalana, jo us diré com la senyora Page: «Anèusen a casa, a riure d'aquesta alegre historia, davant d'una bona fogarada». Aquesta comedia memorable us serà comportívola y agradosa perque es noblement casolana. Belles burgeses, honorables marits, aquesta comedia fomenta les besades conjugals y fa grotesca la temptació. El vici té sempre alguna cosa de Falstaff. La virtut, quan es ben sana, es àgil, desperta y joconda.

LES ALEGRES COMARES són una llohança de la castedat, però de la castedat alegre, o siga ab una arma més per batre la concupiscencia: la rialla. Jo'm penso que LES ALEGRES COMARES són avui d'una actualitat especial (a més a més de la llur perenne actualitat artística). Hi ha avui, a Catalunya,

qui predica el vici com a refinament, la sensualitat com a vida alliberada. Se predica un Renaixament que esdevindria per un camí tot cerebral, y a conseqüència d'una idolatria forçada de la bellesa exterior. Se vol posar don Joan a la moda, En aquest punt, serà hò que ens recordem del Falstaff.

Ningú més que jo desitjaria la finesa, el viure agençat, el triomf de les elegancies, Però crec, com un dels personatges de la bella escena lírica que gairebé tanca LES ALEGRES COMARES DE WINDSOR, que

la Sobirana de les Fades, qui du corona d'un etern esclat, odia els sutzes y la sutzetat.

Perxò he traduït ab veritable joia aquesta facecia contra l'impuresa. La senyora Ford y la senyora Page -que són, me sembla, una mica catalanes,- riuen ab un admirable entrenament, del dimoni luxuriós, golut, diforme, interessat y matucer. El dimoni de la luxuria entre tots els esperits caiguts es el més abominable, perque ni tant sols es prim, encara que molts no sen adonguin fins després.

Ah, pobres testes d'adolescent, torçades sobre el coixí a la matinada, com les evoca el Baudelaire! Ah, caparrons femenins que sovint contorba una imatge vaga, murmurant rimes d'encantament! Tots aquests miratges, totes aquestes fascinacions, no són més que metamòrfosis del vell Falstaff. Goethe, en el séu Faust, quan el doctor parla d'estrelles, de flors, d'imatges galanes, fa dir pel Mefistòfil la veritat de les coses. -Sabs com acabarà tot això? -Y es respon ell mateix ab un gest brutal. Si tú hi haguessis sigut, oh, Margarida ignocenta, qui et deixaves sustreure insensiblement a la dolça memoria de ta mare, per un bon home fracassat que al cap y a la fi se tenyia els cabells!

Jo voldria que aquesta versió de LES ALEGRES COMARES servís, perque en alguna ocasió, manta faramalla, manta cobejança, manta groixuda temptació, fos tirada an aquell cove tradicional de la higiene casolana, que devegades pot esdevenir -malgrat tota la literatura dels perversos- símbol de dignitat, segurança d'una vida riallera, y divertida alliberació de les angoixes que pretinguin alterar nostra plascèvola ecuanimitat.

JOSEP CARNER

PERSONATGES

SIR JOAN FALSTAFF.

FENTON.

SHALLOW jutge de pau camperol.

SLENDER cosí de Shallow.

SR. FORD dos propietaris, vehïns

SR. PAGE de Windsor.

WILLIAM PAGE jovencell fill del sr. Page.

SIR Huc EVANS capellà galès.

DOCTOR CAIUS metge francès.

L'HOSTALER DE LA LLIGACAMA.

BARDOLF seguici de Falstaff.

PISTOLA seguici de Falstaff.

NYM seguici de Falstaff.

ROBÍ patge de Falstaff.

SIMPLE criat de Slender.

RUGBY criat del doctor Caius.

SENYORA FORD.

SENYORA PAGE.

SENYORETA ANNA PAGE sa filla, enamorada de Fenton.

SENYORA QUICKLY serventa del Dr. Caius.

CRIATS DE PAGE, DE FORD, ETC.

L'escena a Windsor y sos encontorns.

I

A WINDSOR

Entren el jutge SHALLOW, SLENDER y Sir Huc EVANS

SHALLOW Es debades, sir Huc, no feu per manera de convèncem. Duré la cosa a la cambra estel·lada. Maldament ell s'anomenés vint vegades sir Joan Falstaff, no es riuria de mi, Robert Shallow, escuder.

SLENDER Escuder del comtat de Gloucester, jutge de pau, y *coram*.

SHALLOW

Sí, cosí Slender, y també *Cust-alorum*.

SLENDER Sí, del *ratolorum!* gentilhome de naixença, senyor Clergue, qui signa *armigero* en tota mena d'escriptures, cambials, rebuts, citacions y contractes; *armigero* a tot arreu.

SHALLOW Sí, així es com firmem, y així hem firmat, sense interrupció, de tres sigles ençà.

SLENDER Ho feren abans que ell tots els séus descendents, y després d'ell ho faràn tots els séus avant-passats; y tots junts us mostraran damunt de llur casaca una dotzena de bestioles blanques.

SHALLOW

Es una casaca del any de la picor.

EVANS Damunt d'una vella casaca s'hi poden molt ben trobar bestioles blanques que facin picor. L'una cosa lliga molt bé ab l'altra; aquests animals són habituals al home y esdevenen un símbol de tendresa.

SHALLOW Les besties de que us parlavem no són sino lluços de riu; lo més salat de la cosa es que la casaca sigui vella.

SLENDER

Cosí, podria llevarvos algun quarter?

SHALLOW

Certament, si us casaveu.

EVANS Si vol quarter, acabarà per malmetre la casaca.

SHALLOW

Gens ni mica.

EVANS Per nostra Dòna! si us lleva un quarter de la casaca, us l'haurà d'esquarterar, y no us en quedaràn més que bocins. Però tantseval, deixemho corre; no es això lo que ens interessa. Si el cavaller Falstaff ha comesa alguna dolentia contra vós, jo, membre de l'Esglesia, m'ocuparé ab tota l'ànima de posar entre vosaltres dos arranjaments y concerts.

SHALLOW No; n'ha d'haver esment el tribunal; hi ha hagut un cas de violencia.

EVANS No convé pas que el Concell judiqui casos de violencia; actes semblants no testimonien oblit del temor de Déu; el tribunal, tingueho present, judica les contravencions aont es notori l'oblit del temor de Déu, y no pas els cassos de violencia; entengueho bé.

SHALLOW Ah, pel meu nom! si jo encara fos jove, aixó s'acabaria a la punta de l'espasa.

EVANS Més val que els vostres amics esdevinguin espasa y acabin aquest negoci; y además, que jo covo en el meu cervell un projecte que podria resultar d'una saviesa excelent. Hi ha una certa Anna Page, filla del senyor Jordi Page, que es una flor virginal de certa gentilesa.

SLENDER La senyoreta Anna Page? té la cabellera bruna, y parla ab una dolçor femenina.

EVANS Justament; y es el mellor partit que's pugui desitjar, y son avi (que Déu el cridi a la resurrecció dels benaventurats!) li dongué en el llit de mort setcentes lliures de bona casta, d'or y argent, perque ella en gaudeixi totduna que arribi als disset anys. Fóra una bona ocurrencia que arreconant les vostres quimeretes anessiu a demanar la noça del senyor Abraham y la senyoreta Anna Page.

SLENDER

Son avi li deixà setcentes lliures?

EVANS Sí, y son pare es home per darli un cabal més gran.

SHALLOW Conec la jove damisel·la, y m'apar dotada sortosament de les gracies de natura.

EVANS Setcentes lliures y les esperances; d'això sí que sen diu estar ben dotada.

SHALLOW

Vaja, anem tot d'una a veure l'honrat senyor

Page. En Falstaff es a la casa?

EVANS Per qué enganyarvos? Despreció el mentider, com si es tractés d'un home fals o d'un home que no digués veritat. El cavaller, sir Joan, es a cân Page; us prego que us deixeu menar pels qui us volen bé. Vaig a tustar a la porta per demanar el senyor Page. *Tusta* Ep! ep! Déu benehesca la vostra casa!

Entra en PAGE

PAGE

Qui hi ha?

EVANS Una benedicció de Déu, y un amic vostre, y el jutge Shallow, y heus-aquí el jove senyor Slender qui tal volta us podrà contar una novella historia, si fossiu avinent a la cosa.

PAGE Estic content de veure Vostres Senyories en perfecta salut. Senyor Shallow, moltes mercès pel botí de la cacera que m'heu enviat.

SHALLOW Senyor Page, estic content de veureus; mil benediccions per vostre cor magnànim! Hauria volgut que fos mellor el fruit de la cacera, però l'assolirem contra llei. Cóm està la bona senyoreta Page? Ara y sempre us estimo de tot cor, oidà, de tot cor.

PAGE

Senyor, grans mercès.

SHALLOW Jo sóc qui us remercia; que us plagui o no, jo sóc qui us remercia.

PAGE Estic contentíssim de veureus, mon bon senyor Slender.

SHALLOW

Senyor, cóm està el vostre llebrer selvatgí?

He sentit dir que l'han vençut a les corregudes de Cotsale.

PAGE

No s'ha pogut escatir bé la cosa senyor.

SLENDER

Es clar; què direu vós, què heu de dir!

SHALLOW Què ha de dir ell, es clar! Fou per culpa vostra, per culpa vostra. Es un cà admirable.

PAGE

No, senyor, es un goç peter.

SHALLOW

Senyor, es un bon cà y un cà bonic; no es pot dir més, es bó y bonic! Es aquí sir Joan Falstaff?

PAGE Sí, senyor, es a casa y voldria interposar els bons oficis de la meva amistat entre vosaltres.

EVANS

Això es dir lo que pertoca a un cristià.

SHALLOW

M'ha ofès, senyor Page.

PAGE

Si fa o no fa, ja ve a confessarho, senyor.

SHALLOW Una cosa es confessar y un altra reparar, no es això, senyor Page? M'ha ofès, sí, m'ha ofès, per mon nom; en una paraula, m'ha feta una ofensa. Creieume: Robert Shallow, escuder, assegura que està ofès.

PAGE

Heus-aquí sir Joan.

FALSTAFF Vaja, senyor Shallow, voleu, doncs, acudir al rei en queixa contra mí?

SHALLOW Cavaller, heu batut mos servents, occit mon isart, y enfonzat la porta de la caseta del guarda.

FALSTAFF

Però no he besat la seva filla.

SHALLOW No es tracta d'això. Haureu de respondre d'aquests estropicis.

FALSTAFF

Desseguida; jo els he fet, aquests estropicis.
Heus-aquí ma resposta.

SHALLOW

El tribunal resoldrà la qüestió.

FALSTAFF Us convindria mellor que ningú sen enterés; se riuràn de vós.

EVANS *Paucaverba*, sir Joan, y estigueu a tò.

FALSTAFF Bones paraules? Lo que calgui. Slender; us he abonyegat la testa; quin tort alegueu contra mí?

SLENDER En bona veritat, el duc a la meva testa el tort que'm féreu, y així mateix, el que'm féren els bergants estafadors a vostre servei, que's diuen Pistola, Nym y Bardolf. Me menaren a la taverna, m'embriagaren, y em prengueren, al cap-de-vall, tot lo que duia a les butxaques.

BARDOLF

Què! Si era formatge de Bambury!

SLENDER

Bé, bé, ara no en parlem d'això.

FALSTAFF

Com s'enten, Mefistòfil!

SLENDER Com volgueu, però ara no parlem d'això.

NYM Tot plegat, miseria. Com si diguessim, *pauca, pauca*. Miseria, vetho-aquí.

SLENDER Oh! Aont es Simple, mon criat? Ho sabeu, cosí?

EVANS Quietut, per amor de Déu. Mirem d'entendrens. Si no m'enganyo, hi ha tres àrbitres en aquest negoci, o sia: hi ha el senyor Page, *videlicet*, senyor Page; hi sóc jo, *videlicet* jo; y finalment y darrerament hi ha el tercer, l'hostaler de la Lligacama.

PAGE Som tres per entendre en l'afer, y redactar una concordia entre ells.

EVANS Perfectament; jo escriuré damunt les meves tauletes una exposició de l'afer. Y totseguit treballarem per resoldre la qüestió ab la major prudencia que s'ens ocorri.

FALSTAFF

Pistola?

PISTOLA

Us escolto ab tota l'orella.

EVANS Pel diable y son avia! Quina mena de parlar es aquesta: «Escolto ab tota l'orella.» Això es estil enfàtic.

FALSTAFF

Pistola, prengueru la bossa del senyor
Slender?

SLENDER Sí, ho juro per mos guants, me l'ha presa, y si no fós veritat això que dic, que mai més me arraceri la meva cambra espaiosa! Y m'ha pres set groats en pessés de sis pence, y sis carolus de llautó, y dos schillings del rei Eduard, comprats a raó de dos schillings y dos pence cadescú a Jacob, el moliner. Sí, per mos guants.

FALSTAFF Pistola, el fet està fonamentat en la veritat sincera?

EVANS Està fonamentat en l'engany, ja que consisteix en robar una bossa.

PISTOLA -a Evans_ Silenci, fill de les serres galeses! *A Falstaff* Senyor, siguim concedit lluitar contra aquesta espasa de ferro colat. Afirmo que tu has mentit per la barba; que mentires, oh, ninot de neu, que has dit mentida.

SLENDER Aleshores, per mos guants, ha sigut aquest altre.

Senyala Nym

NYM Tingueu cura, senyor, y acabeu les vèrbes. Si us enganxeu ab mí, jo no cauré pas tot sol en el parany! Vet-aquí tot lo que'm pertoca dirvos.

SLENDER Per mon capell, es aquest, doncs; aquest de la encesor de la cara. Maldement no'm pugui recordar de lo que esdevingué quan fúi embriagat, tantmateix no sóc un ase, sabeu.

FALSTAFF, *a Bardolf*

Què responeu, home de porpra?

BARDOLF Quí, jo, senyor? Dic que el galàn senyor s'embriagà fins a perdre els cinc sentiments de natura.

EVANS

Calia dir els cinc sentits! Ah, Déu meu!

Lo que fa l'ignorancia!

BARDOLF Y que estant embriac, senyor, l'hauràn, com se sol dir, ennavegat; y així, a la fi del capdevall, s'haurà jugat el joc.

SLENDER Sí, el día de la feta també parlàveu llatí. Però es igual; després de lo que m'ha passat, no'm vull embriagar mai més sinó ab persones honrades, polides y religioses. Si m'embriago serà ab gent que tingui el temor de Déu y no ab vils ubriacs.

EVANS Així; Déu me jutgi, d'aixó sen diu una intenció virtuosa.

FALSTAFF Ja heu sentit, senyors, que tot fou negat. Ja heu sentit.

*La senyoreta ANNA PAGE entra, duent
ví. La senyora PAGE y la senyora FORD
la segueixen.*

PAGE No, filla meva, emporteuvosen el ví, ja beurem allà dins.

Anna Page sen va

SLENDER

Oh, cel! es la senyoreta Anna Page!

PAGE

Còm! són vós, senyora Ford.

FALSTAFF A fe mía, senyora Ford, sóu admirablement benvinguda. Permeteu, volguda senyora...

La besa

PAGE Muller, doneu la benvinguda als senyors. Vingueu, senyors, menjareu cadescú una part d'un pastell de cassà, ben calent. Anemhi, m'apar que ofegarèm totes les renyines en el got.

Exeunt omnes, salvant Shallow, Evans y Slender

SLENDER Donaría quaranta schitlings per tenir a mà el meu llibre de sonets y cançons. *Entra SIMPLE* Simple, vós aquí? D'aon veniu? Anant per aquest camí, valdrà més que'm serveixi jo mateix, fà? Vós no teniu tampoc al damunt vostre el llibre d'enigmes? El teniu?

SIMPLE El llibre d'enigmes? Còm s'enten? No us l'emmanlevà Alicia Shortcake a la darrera diada de Totsants, abans de San Miquel?

SHALLOW Veniu, cosí; avanceu, mon cosí. Us esperem. Haig de dirvos lo següent, mon cosí. Hi ha, com si diguessim, una proposició, una mena de proposició feta d'una manera vaga per sir Huc que estava aquí. M'enteneu?

SLENDER Sí, sí; me portaré d'una manera raonable, y si la cosa també ho es, faré lo que demana la raó.

SHALLOW
Sí, però feu per manera de capirme.

SLENDER
Es lo que faig, senyor.

EVANS Atengueu bé les advertencies que us faci, senyor Slender. Jo us explicaria la cosa, si fossiu capaç de quedar bé.

SLENDER
No; vull fer lo que'm digui el cosí Shallow.
Excuseume, per favor; com que ell es jutge de pau de l'encontrada, y això que jo no sóc res!

EVANS Però no es aquest el càs; la qüestió està en el vostre casament.

SHALLOW
Aquest es el punt, amigueta.

EVANS Casarvos, aquest es el punt, y casarvos ab la senyoreta Anna Page.

SLENDER Bé, si això es així, consenteixo en casarmhi, ab totes les clàusules que siguin de raó.

EVANS Però, podeu estimar aquesta dòna? Feunòsho saber ab la vostra boca o els vostres llavis, car un filosof sosté que els llavis són una part de la boca; consecuentment parleu clar y net. Us sentiu una corrent amorosa envers la donzella?

SHALLOW
Cosí Abraham Slender, podreu estimarla?

SLENDER Així ho conto, senyor; jo faré tot lo que pertany a un home qui vol conduhirse raonablement.

EVANS No es això! Per les ànimes benaventurades del paradís! Heu de respondre de lo que pogueu. Podeu decantar el vostre desig envers ella?

SHALLOW Això es lo que ens heu de dir: si té un bon dot, us hi voldreu casar?

SLENDER Coses més grans faria si m'ho aconcellaveu, mon cosí, en quan no contravinguessiu el fur de la raó.

SHALLOW
Per amor de Déu! Concebume, compregueume,
estimat cosí; lo que faig es pel vostre bé.
¿Us sentiu capaç d'estimar la donzella?

SLENDER M'hi casaré, senyor, perque m'ho recomaneu. Si l'amor no es gran al començament, el cel ja el faré decaure quan ens coneguem mellor, quan siguem casats y tinguem forces ocasió de conèixens l'un a l'altre. Espero que la familiaritat engendrarà el despreci. Mes si m'ho dieu: «casevoshi», m'hi casaré; en això hi estic dissolt, y d'una manera molt dissoluta.

EVANS D'això sen diu respondre aciençadament, si s'exceptúa l'erro que hi ha en la paraula dissolt. La seva intenció era bona.

SHALLOW Sí, me sembla que'l meu parent duia bona intenció.

SLENDER
Així era, o sinó que'm pengin, vès!

Torna Anna Page

SHALLOW

Veus-aquí, Anna, la gentil damisela.
Voldria tornar-me jove per amor de vós,
senyoreta Anna.

ANNA El dinar es a taula; mon pare desitja que li feu honor ab vostra companyia.

SLENDER No'm moro pas de gana; us dono les gracies, en veritat. *A Simple* Aneu, amic; al capdevall sóu el meu criat; aneu a servir mon cosí Shallow. *Simple sen va* Un jutge de pau pot tenir devegades fretura del servent d'un conegut séu, qui ho dubta? No dispoço més que de tres criats y d'un brivall, y això durarà fins que la mare sigui morta, però, què hi fa? Ara per ara visc a la faisó d'un pobre gentilhome.

ANNA No tornaré entrar sense vós, senyor; no s'asseuràn a taula mentres no hi sigueu arribat.

SLENDER Per mon honor, no menjaré pas. Us remerció igual, igual, que si menjés.

ANNA

Entreu senyor, jo us ho preg.

SLENDER Més m'estimaria deambular per aquí. -Tantes gracies.- L'altre dia fent exercici d'armes ab un mestre d'esgrima me vaig fer un set a la barba; ferem tres passades d'arma per un guisat de prunes cuites; d'ençà d'aleshores que no puc soportar el baf de la vianda calenta. -Per què lladren així els vostres cans? Roden óssos per la ciutat?

ANNA Me penso que sí, senyor; n'he sentit dir alguna cosa.

SLENDER Es un divertiment que m'agrada força, però tinc un genit més prompte que cap criatura nada a l'Anglaterra. Us ve temença quan veieu un ós en llibertat, fà?

ANNA

Sí, certament, senyor.

SLENDER Oh, jo hi estic avesat, y de quina manera! Vint vegades he vist el *Sackerson* en llibertat, y l'he agafat per la cadena. Però les dònes -mireu, us ho prometo- quan el veien, aixordaven a crits y a clapits; les dònes, a fe a fe, no els poden sofrir; es clar també que són unes bestiaces ben lletges.

Torna PAGE

PAGE Veniu, car senyor Slender, veniu; us estem esperant.

SLENDER

No vull pas menjar; grans mercès, senyor.

PAGE Per tots els sants, no heu de complir la vostra voluntat; veniu, home, veniu. *Empenyentlo per ferlo avançar*

SLENDER

No, no, per favor; mostreume el camí.

PAGE

Passeu doncs, senyor.

SLENDER Sóu vós, senyoreta Anna, qui ha de passar primera.

ANNA Gens ni mica, senyor; passeu, jo us ho preg.

SLENDER Jo no passaré davant, es ben cert; no, a fe a fe, no; no cometeré aquesta impolidesa.

ANNA

Senyor, jo us ho preg.

SLENDER

Més m'estimo esser incivil que pesat.
Sóu vós mateixa la qui fa tort a polidesa,
a fe a fe.

Sen van

II

AL MATEIX INDRET

Entren sir Huc EVANS Y SIMPLE

EVANS Aneu endavant, tot dret, y demaneu pel camí qui mena a la casa del doctor Caius. Allà trobaràs una senyora Quickly que hi serveix en qualitat de dida, o de criada, o de cuinera, o de planxadora, o de bugadera, o de repassadora.

SIMPLE

Bé, senyor.

EVANS Atúrat; encara hi ha quelcom de més important; dónali aquesta lletra. Es una dòna molt íntima de la senyoreta Anna Page. Aquesta lletra es per demanarli y pregarli que serveixi les pretensions de vostre senyor davant de la senyoreta Anna. Aneuhi corrents, si us plau. Vaig a acabar de dinar; ara duràn el formatge y les pomes.

Sen van

III

UNA CAMBRA AL HOSTAL DE LA LLIACAMA

*Entren FALSTAFF, l'HoSTALER, BARDOLF,
NYM, PISTOLA Y ROBI*

FALSTAFF

Hostaler de la Lligacama!

HOSTALER Què diu el gros monument? Vés de parlar d'una manera aciençada y entenimentada.

FALSTAFF Francament, hostaler, convé que reformi algun de mos servents.

HOSTALER Despedeixlos, oh formidable Hèrculi; que deambulin, que prenguin la fresca. Alça, alça.

FALSTAFF Vivint ací, despesaré deu lliures per setmana, si fa o no fa.

HOSTALER Ets un Cèsar, un Kaiser, un emperador, un empaperador, com vulgui. Pendré en Bardolf a mon servei; obrirà les botes y farà caure el ví. He parlat com cal, Hector gegantí?

FALSTAFF

Sí, feuho, car hostaler.

HOSTALER He dit; ja pot seguirme. *A Bardolf* Te vull veure fent escumejar la cervesa y arranjan't el ví. No tinc més que una paraula; segueixme.

Sen va l'Hostaler

PISTOLA

Y altres tants dimonis al séu encalç.

Vaja, cal dir: minyò, aconseguíula.

NYM

El deixonces m'agrada! Va bé, va bé.

Aquests angelics faràn el meu fet.

FALSTAFF Veus-aquí una lletra que li he escrita ab tots els ets y uts; y després, una altra per la dòna den Page, qui ara mateix acaba d'adreçarme dolces miradetes, y de recorre el meu cos ab una mirada intel·ligent. El fulgor de sos ulls venia a daurar tant aviat la meva cama com el meu abdòmen majestuós.

PISTOLA

Com el sol brilla damunt del femer.

NYM

L'imatge està meravellosament.

FALSTAFF Oh, ha passat revista als meus encisos exteriors ab una expressió d'aviditat tant gran, que la roentor de ses mirades me encenia com un mirall ardent. Heus-aquí una lletra per ella. També ella s'encarrega de la bossa; es una veritable Guyana, terra d'or y de munificencia. Jo seré el cobrador d'impostos de totes dugues, y elles seràn les meves pagadores; seràn les meves Indies Orientals y Occidentals, y jo mercadejaré ab els dos païssos. Tu vés, porta aquesta lletra a la senyora Page, y tu, aquesta, a la senyora Ford. Serem poderosos, fillada meva, serem poderosos.

PISTOLA Jo, que ceneixo espasa, haig de convertirme en un Mercuri, un Pandaro de Troia? Si això esdevingués, que el diable s'en ho endugui tot plegat!

NYM No vull macularme ab la baixesa del deixonces; quedeuvos la lletra. Vull mantenir la conducta d'un home de bona conducta.

FALSTAFF, *a Robí* Té, brivall, porta aviat aquestos missatges; vola, com la meva barqueta, eap a la ribera d'or. *Als dos altres* Vosaltres, bergants, fòra d'aquí; correu, desaparegueu com borrallóns de neu. Hala, aculliuvos a un altre banda, gireume les espatlles. Cerqueu un racer, arreplegueu els fatos. Perque Falstaff vol seguir la dèria del sigle, guanyar fortuna com un francès, dobles bergants, y ho farà ell tot sol, no més ab son patge galonejat.

Sen van Falstaff y Robí

PISTOLA Que els voltors recargolin tos budells! Ab una ampolla, y ab daus fal·laciosos, arreu arreu someteré l'acabalat y el pobre. Jo vui que la butxaca me dringui, y que tú, ensemps, te trobis mancat de tota cosa, turc miserable de la Frigia.

NYM En ma testa s'hi conjuminen operaciós que ens donaràn venjança.

PISTOLA

Vols assolir venjança?

NYM

Sí, pel cel y son estel!

PISTOLA

Ab la llengua o el glavi?

NYM Jo? Ab totes dugues coses. Vull descobrir an en Page el deixonces d'aquest amor.

PISTOLA Y jo, igualment, tinc ganes de contar an en Ford que Falstaff, àvol criatura, se resol a amanyagar sa coloma, pendre son or, y sollar el tàlam estimat.

NYM No deixaré refredar el deixonces. Excitaré la còlera den Page a que ampri les metzines. Li donaré l'ictericia; aquest cambi de color dú afectes perillosos. Veus-aquí el verdader deixonces.

PISTOLA Ets el déu Mart dels descontents; jo t'ajudaré; passa endavant.

Sen van

IV

UNA CAMBRA DEL DOCTOR CAIUS

Entren la senyora QUICKLY, SIMPLE y RUGBY

QUICKLY Me sents, Joan Rugby? Joan Rugby! puja al graner, si et plau, y mira si veus arribar nostramo, el senyor Doctor Caius. Si tornés y trobés algú a casa, el sentiríem, com de costum, ofendre la paciència de Déu y l'anglès de llei.

RUGBY

Vaig a posarme al aguait.

Sen va Rugby

QUICKLY Vés, y jo et prometo que aquesta nit, pel treball, menjarem un bon petit àpat a la darrera claror del carbó de terra. -Es un brau minyò, servicial, lo més plaent que pugui esser un criat en una casa; y, jo us en responc, no fa l'espia ni provoca renyines. Son major defecte es el de resar a tothora; d'aquest cantó es una mica testafèrm, però cadascú te son defecte. Deixemho corre. Dieu que Pere Simple es vostre nom?

SIMPLE

Sí, a falta d'un de mellor.

QUICKLY

Y senyor Slender es el nom del vostre amo?

SIMPLE

Justament.

QUICKLY No dú una barbaça rodona com el coltell d'un guanter?

SIMPLE No, certament; te una careta petita y una petita barbata groga, una barba del color de Caín.

QUICKLY

Un home de dolç temperament, no es això?

SIMPLE Sí, no hi ha dubte, però que sab bellugar les mans tant bé com qualsevol que trobessiu d'aquí aon estèu fins allà aont es. S'es batut ab un guardabosc.

QUICKLY Què dieu! Ah, ja ho crec que'l conec; no posa el cap així, y no va tot encartronat quan camina?

SIMPLE

Sí, justament, es tal com dieu.

QUICKLY Aneu, aneu; tant-de-bo que Nostre Senyor no enviés pitjor sòrt a Anna Page. Digueu al senyor Rector Evans, que farà tot lo que pugui pel vostre senyor: Anna es una bona noia, y desitjo...

torna RUGBY

RUGBY

Fugiu! Ai, que torna el senyor!

QUICKLY Aquí ha arribat la nostra última hora. Correu a aquella porta, jove, entreu al despatx. *Hi tanca en Simple* No es deurà quedar gaire estona. Ep, Joan Rugby! Ep! Joan! Aont ets, Joan? Vina, corre! Vés, Joan; guaita que li passa al amo; tinc por de que estigui malalt; veig que no entra. *Canta* Tra, la, la, la...

Entra el doctor CAIUS

CAIUS Què diable canteu? No m'agraden les criaturades. Aneu, si us plau, a cercar en mon despatx una capça verda, un cofre verd, verd.

QUICKLY

Ja ho sento, ja; us la duc desseguida.
Quina sòrt que no hagi entrat ell mateix a cercarla. Si hagués trobat el jovencell!
La sang li hauria pujat al cap.

CAIUS

Uf! uf! per mon nom, fa molta xafegor.
Men vaig al pati. Aont es el bergant de Rugby?

QUICKLY

Ep! Joan Rugby, Joan!

RUGBY

Aquí estic, senyor.

CAIUS Són en Jan Rugby; volia dirvos que són un Jan, Rugby. Avant, prengueu l'espasa y aneu darrera meu cap al pati.

RUGBY

Allà està a punt, senyor, darrera la porta.

CAIUS Per ma fe, trigo massa. Què hi oblidat? Ah, algunes herbes remeieres que són al meu despatx; per tot un realme no voldria havermeles deixades.

QUICKLY Ai, pobre de mí! Ara trobarà el jovencell, y es posarà com una furia.

CAIUS Oh, diable, diable! Què hi ha dintre el meu despatx? Traició! lladres! Rugby, portem l'espasa gran.

Empeny Simple cap a fóra

QUICKLY

Mon bon senyor, calmeuvos!

CAIUS

Y per què haig de calmarme!

QUICKLY

El jovencell es un home de bé.

CAIUS Què hi fa aquest home de bé en el meu despatx? No hi vui homes de bé en el meu despatx.

QUICKLY Per amor de Déu, no sigueu tant flemàtic; escolteu el què de la cosa. Ha vingut ab un encàrrec del rector Evans.

CAIUS

Bé.

SIMPLE

Si, es veritat, senyor, per pregarli...

QUICKLY, *a Simple*

Quietut, si us plau.

CAIUS, *a Quickly*

Deseu la llengua, vós.

A Simple

Vós, conteume lo esdevingut.

SIMPLE Per pregar an aquesta dama de bé, servidora vostra, que digués alguna parauleta á la senyoreta Anna Page, en favor de mon amo, qui s'hi voldria casar.

QUICKLY Això es, y no altra cosa; això y res més; però el que es jo no tinc cap fretura de llevar les castanyes del foc.

CAIUS Sir Huc Evans us ha fet venir? Hajeume un full de paper, Rugby. *A Simple* Vós, espereuvos un moment. *Escriu*

QUICKLY, *baix, a Simple* Es una gran benhaurança que estigui tant tranquil. Si se li hagués acudit posarse com una furia, haurieu vist quin espetec y quina melancolia! Mes, a pesar d'això, donzell, faré tot lo que pugui pel vostre senyor, perque lo que hi ha, al capdevall, es que el doctor francès, mon amo... puc ben anomenarlo mon amo perque, sabeu, li guardo la casa, li rento el blancatge, li faig les trafiques de la cervesa, pasto el pa, estarrejo, dispo el menjar y el beure; vaja, tot ho enllesteixo.

SIMPLE Es una tasca ben feixuga haver de maldar d'aquesta manera.

QUICKLY Veritat? Ah, ja us ho prometo, oidà, que es ben feixuga! Y llevarse d'hora, y colgarse qui sab quan! Bé, tant mateix us ho diré a l'orella, però no en digueu ni una paraula d'això; el meu amo també està enamorat de la senyoreta Anna, però tantseval, conec el cor d'Anna. No està a casa vostra ni a casa nostra.

CAIUS, *a Simple* Vós, estaquirot, entregueu aquest bitllet a sir Huc. Mal llamp! es un repte per un duel; li tallaré la gorja en el parc, y ensenyaré an aquest estaquirot de capellà a ficarse en les coses. Fareu bé d'anàrvosen; no fóra bò que us quedessiu. Mal llamp! li tallaré les dugues orelles. Mal llamp! no li deixaré un sol òs que ell pugui llençar en acabat al séu goç.

Sen va Simple

QUICKLY Per amor de Déu! Ell no parlava sinó pel séu amic.

CAIUS Tant-se-mendóna per qui parlés. No em prometéreu que Anna Page fóra mía? Mal llamp! Mataré aquest clergue janaç; esculleixo l'hostaler de la Lligacama per mesurar les nostres espases. Mal llamp! Vull que Anna Page sigui per mí!

QUICKLY Senyor, la donzella us estima, y tot anirà bé. Deixeu que la gent faci el séu parloteig. Bah! Tant mateix...

CAIUS Rugby, veniu al pati ab mí. Mal llamp! si no puc haver Anna Page, anireu al carrer. Vingueume al darrera, Rugby.

Caius sen va ab Rugby

QUICKLY Lo que haureu es un cap de carbaça. No; jo sé lo que pensa Anna sobre aquest punt. No hi ha una dòna a Windsor que conegui el pensament d'Anna mellor que jo, y que tingui damunt d'ella l'influencia que jo tinc, gracia a Déu.

FENTON, *desde fóra*
Hi ha algú? Déu vos guard.

QUICKLY Quí pot venir? Això m'intriga. Acosteuvos a la casa, si us plau.

Entra FENTON

FENTON
Que tal, bona dòna, què hi ha? Còm te trobes?

QUICKLY Molt bé quan sa Senyoría me fa la mercè de preguntarmho.

FENTON Quines noves tenim? Còm està la gentil senyoreta Anna?

QUICKLY Sí, per ma fe, senyor, ella es ben gentil, y ben *conforme*, y ben dolça, y ben amiga vostra; us ho puc ben dir, gracia a Déu!

FENTON
Te penses que'm pugui reheixir l'aventura?
No perdré pas les meves fadigues?

QUICKLY Si haig de dir veritat, tot està en el voler de les potencies celestials; però així mateix, senyor Fenton, juraria damunt l'Evangeli que sóu estimat. No té, vostra senyoría, una verrugeta damunt del ull?

FENTON Sí, certament, n'hi tinc una, però què té que veure...?

QUICKLY Ah, senyor Fenton, es tota una historia! Anna es una criatura tant xalesta! Però, us ho prometo, es la mellor noia, que mengi pa. Ahir parlàrem tota una hora d'aquesta verruga. Mai faré tantes rialles com a la vora d'aquesta noia. Però si haig de parlar ab franquesa, la veig massa inclinada a la melangía, al embadaliment; jo crec que això es un bon averany. He acabat; continueu.

FENTON Magnífic. La veuré avui. Té, aquí tens diners per tu. Parla a favor meu, y si la veus abans que jo, dónali comanacions.

QUICKLY Ja ho crec que sí. Nò'n mancaria d'altre! Sí, en nom de Déu, li parlarè, y al primer instant en que reprenguem la nostra confidencia, li contaré a Vostra Senyoría més coses de la verruga, y dels altres enamorats.

FENTON
Molt bé, adéu; ara porto pressa.

QUICKLY Saludo Vostra Senyoría. *Sen va Fenton* Es, de bò de bò, un gentilhome lleal, però Anna no l'estima. Jo conec els senti- ments d'Anna mellor que ningú. Vaja, entrèm. M'he deixat quelcom y no sé què deu esser.

V

SENYORA PAGE Còm! en els dies esplendorosos de ma beutat poguí escapar a les lletres d'amor, y ara hi fóra exposada! Veiam. *Llegeix* «No em demaneu la raó del amor que sento per vós, que encara que l'amor pugui demanar el seny per director, no el pren mai per conceller. Vós no sóu una joveneta, jo no sóc tampoc un jovenet; heus-aquí que la simpatía comença. Vós sóu alegre, jo també. Je, je! un altre grau de simpatía que'ns lliga. A vós us plau el ví d'Espanya, y a mí igualment. Se pot arribar a una major simpatía? Que et basti, senyora Page, -si la amor d'un soldat pot bastarte,- el saber que jo t'estimo. No diré: *Apiàdat de mi*; no es aquest l'estil d'un soldat. Te diré: *Estimem*. *Signat*: Ton cavaller abnegat, per tu a batres disposat ab tot un coratge ardit, sigui de dia o de nit, o ab qualsevol claretat. JOAN FALSTAFF.» Quin Herodes abominable! Oh, món de pecat y de cràpula! Un home que no's pot tenir de vell, y encara vol passar per un galàn primicer! Quina malehida imprudencia pot haver trobat en el meu comportament aquest flamenc embriagat, que gosi empendrem d'aquesta manera? Oh, y ni tres vegades l'he atalaiat! Què hauré pogut dirli? Vaig tenir esment de contenir la meva alegria, Déu me valgui! En bona fe, vui presentar una moció al parlament futur per la repressió dels homes. Com podré venjar-me d'ell? perque tinc fretura de venjar-me, tant cert com que el séu dintre es tot farcit de pudings.

Entra la SENYORA FORD

SENYORA FORD

Senyora Page, me podeu ben creure.
Men anava a casa vostra.

SENYORA PAGE També jo anava a casa vostra; paraula d'honor. Feu una cara tota malicosa.

SENYORA FORD

Vet-aquí una afirmació que no es rebedora.
Us puc ensenyar la prova de que es al inrevés.

SENYORA PAGE N'estic contenta, però jo us veia d'aquesta manera.

SENYORA FORD No, si no dic que no. Lo que dic es que podría ensenyarvos la prova de que es al inrevés. Oh, senyora Page, aconcelleume.

SENYORA PAGE

De què's tracta, veína?

SENYORA FORD Oh, veína, si no fos per la petita bagatela d'un escrúpol, podría arribar a un seti d'honor.

SENYORA PAGE Que's faci penjar la bagatela, veína, y prengueu l'honor. Còm es això? Rieuvos de les bagateles. Què os ha passat?

SENYORA FORD Si volgués anar al infern no més que per una petita eternitat, o cosa pareguda, tot d'una podría ingresar en l'ordre de cavallería.

SENYORA PAGE Estàs de verbes, sir Alicia Ford! Vetaquí un cavaller estantiç, ma benvolguda; jo et responc de que no ompliríes gaire lloc en el llibre de la cavallería.

SENYORA FORD Estem perdent el temps. Llegiu això, llegiu. Aquí veureu com podría guanyarme un títol. Heusem decidida a malparlar dels homes grossos, mentres me quedin ulls capaços de distingir el volum de les persones. Y això que aquest no flastomava, y llohava la modestia en les dones, y enraonava ab tanta sabiduría y gentilesa contra les coses inconvenients, que un hom hauría jurat que sos sentiments se concertaven ab les seves paraules, però ja conec que no tenen res que veure y no s'els pot lligar per cap banda; venen a esser, com si diguessim, el salm número cent ab la musica de la cançó de les *gonelles verdes* Per amor de Déu, quina tempesta ha llençat damunt les platges de Windsor aquesta ballena que té la ventresca plena de tonelades d'oli? Quin venjança serà bona de fer? Me penso que el mellor acudit fóra divertir-lo ab esperances, fins y tant que'l foc malehit de la concupiscencia l'hagi fos en el séu propri llard. Heu vist jamai una cosa com aquesta?

SENYORA PAGE L'he vista lletra per lletra, sinó que el nom de Page està a contes del nom de Ford. Per conçolarte plenament d'aquest misteri insultant, aquí tens la germana bessona de la teva lletra; però la teva pot quedar-se ab l'hereuatge, perque t'asseguro que la meva no hi preten gota. Juraría que'n té un miler de cartes d'aquesta mena, ja escrites y ab un blanc per posarhi el nom. Y de noms, ja en deu haver posat més de mil, y nosaltres no tenim sinó les escurrialles. Séns dubte les farà imprimir totes plegades, perque tant se li endóna l'una com l'altre. Però ab mí que no hi pensi; m'estimaría més esser una geganta colgada sota el mont Pelion. Ah! vint tórtoras luxurioses se poden assolir, abans que

un home honest!

SENYORA FORD Oidà, tot es igual; la mateixa lletra, la mateixa mà, els mateixos mots. Què s'ha pensat de nosaltres?

SENYORA PAGE Jo què sé! Gairebé estic tentada de barallarme ab la meua virtut, y de tractarme a mi mateixa com a una inconeguda. Per força ha d'haver notat en mi alguna cosa reprehensible; no essent així no hauria pas anat al abordatge ab aquesta insolencia.

SENYORA FORD Al abordatge dieu? Oh! ja us prometo que no passarà del pont.

SENYORA PAGE Y jo també. Si arriba a atenyer les escotilles, en ma vida em torno a posar a la vela. Venjèmnosen; demli cadescuna una cita; fem veure que encoratgem la seva persecució amorosa; femlo trescar enginyosament de promesa en promesa, fins que sos caballs restin com a penyora a cal hostaler de la Lligacama.

SENYORA FORD Jo aniré a mitges ab vós en totes les maleses que no comprometin la subtilitat del nostre honor. Ah! si el meu marit veia aquesta lletra! fóra un aliment inacabable per la seva gelosía!

SENYORA PAGE Guaitculo; precisament ara arriba, y mon bon marit també. El meu està tant lluny de la gelosía, com jo estic lluny de donarn'hi motiu; y me sembla que la distancia es immensa.

SENYORA FORD
Vós sóu la ditxosa.

SENYORA PAGE Anem a conspirar totes dues contra el gros cavaller.

Se retiren a un costat

Entren FORD, PISTOLA, PAGE Y NYM

FORD
Espero que no passarà res de tot això.

PISTOLA
En certs negocis l'esperança es un gosset sense dalit que's deixa endur la presa.
Sir Joan cobeja la teua muller.

FORD Bah, estimat senyor, la meua dòna no es jove.

PISTOLA Totes les emprén, la rica y la pobre, la jove y la vella, y l'una y l'altra a l'ensem. Creume, vol menjar del teu plat. Ford, obre l'ull.

FORD
Qu'ell estima la meua dòna?

PISTOLA
Ab una gran rohentor de les seves entramenes.
Aixeribiuse o resigneuvos al paper de sir
Aclew, de testa frondosa. No volgheu que'ns
donguin un nom odiós.

FORD
Quin nom, senyor?

PISTOLA Testa enramada, senyor. Adéu, vigila; no acluquis l'ull; mira que els lladres arriben de nit. Ford, deixóndet, abans que s'acosti el bon temps, que aleshores el cucut cerca son consonant. Veniu, senyor Nym, caporal. Creièuvosel, senyor Page, lo que'ns digui es veritat.

Exit Pistola

FORD No esvalotaré, y tindrè cura d'estar al corrent.

NYM Aquesta es la veritat. No tinc el deixonces de mentir. Ell m'ha ofès en moltes deixonces. Volia que deixonces la seva lletra, però jo cenyexo espasa, y l'espasa me conquerirà la vianda en cas de fretura. Estima la vostra muller; això es la qüestió y el deixonces. Jo sóc conegut per Nym, el caporal; jo enraono, y sostinc les coses que dic; aquesta es la veritat; sóc conegut per Nym, y en Falstaff estima la vostra muller. Adeusiau; no tinc el deixonces de vèndrem a base de pa y formatge; vet-aquí el deixonces.

Exit Nym

PAGE, *apart* Vet-aquí el deixonces, ha dit. Aquest mestre te un gran talent per posar els deixonces de la manera que puguin perjudicar més el sentit comú.

FORD, *apart*

Tinc ganes de trobar en Falstaff.

PAGE, *apart* En ma vida se m'ha fet coneixedor un tanoca tant afectat y ab una semblant cançó del enfadós.

FORD, *apart* Descubreixo quelcom, n'armarà una de bona.

PAGE, *apart* No creuria de res un trapella com aquest, maldament el rector del poble respongués de la seva paraula.

FORD, *apart* Me sembla que es una persona com cal y un home de seny. Ja veurem.

PAGE, *a sa muller*

Ah! ets aquí, Guida?

SENYORA FAGE

Aont aneu, Jordi? Escóltem.

SENYORA FORD, *al séu marit* Què passa, Frank estimat? A què vé aquesta malinconía?

FORD Jo malinconía? No tinc cap mena de malinconía. Tornen a casa, aneu.

SENYORA FORD Oh! de segur que teniu algun nuvolot que us enquimera. Veniu, senyora Page?

SENYORA PAGE Us vaig en seguiment. Tornareu a l'hora de dinar, Jordi? *Baix a la senyora Ford* Escolteu, veieu aquesta dòna que ve cap aquí? Serà la nostra missatgera envers l'indigne cavaller.

Entra la senyora QUICKLY

SENYORA FORD, *a la senyora Page* Jo ho pensava també, us ho prometo; es una dama que ens ve com l'anell al dit.

SENYORA PAGE

Aneu a veure ma filla Anna?

QUICKLY Ja es segur! y què tal, còm està la benvolguda senyoreta Anna?

SENYORA PAGE Entreu ab nosaltres y la veureu. Hem de parlarvos.

*_Exeunt la senyora Page,
la senyora Ford y Quickly*

PAGE

Què són aquestes novetats, senyor Ford?

FORD No heu sentit lo que m'ha dit aquell home? No l'heu sentit?

PAGE Y vós no heu sentit lo que m'ha dit el séu company?

FORD

Creieu que han parlat ab el cor a la mà!

PAGE Que sen vagin als corbs aqueixos trapacers! No penso que el cavaller tingui cap pensament d'aquesta mena; ha despedit aqueixos criats, y ells han vingut a acusarlo de volernos fer un tort. Ara, havent deixat el séu servei, ja no són més que dos brigants que corren per aquests móns a la bona de Déu.

FORD

Estaven al séu servei?

PAGE

Es clar.

FORD Això no treu cap valor a l'advertencia que ens donen. Sir Joan s'està a la Lligacama?

PAGE Sí que s'hi està. Si es veritat que cerca la meva muller, ja li abandono coralment, y veurem si

en pot assolir cap més cosa que una rebufada.

FORD No dubto pas de la virtut de la meva muller; però tantmateix no m'agradaria veure l'un al costat del altre. Ve un moment que la confiança es excessiva; no vull esser un dormilega, y ningú em podrà llevar certes inquietuts.

PAGE Aquí teniu l'hostaler de la Lligacama qui s'acosta parlant en alta veu; per fer una cara tant alegre ha de tenir ví a la testa o diners a la butxaca. Déu us guard, hostaler.

Entra l'HOSTALER y SHALLOW

HOSTALER Oidà, no faltaria més! Un gentilhome com tú, una autoritat de la justícia!

SHALLOW Us segueixo, hostaler, us segueixo. Déu us guard vint camins, senyor Page. Senyor Page, voleu esser dels nostres? Ens divertirem en gran.

L'HOSTALER Dígali de que's tracta, autoritat de la justícia; dígali, mon brau minyò.

SHALLOW D'un combat a mort, senyor, un duel entre sir Huc, el capellà galès, y Caius, el metge gavatx.

FORD Benvolgut hostaler de la Lligacama, haig de dirvos un mot.

L'HOSTALER

Què vols, mon brau minyò?

S'enraonen apart

SHALLOW, a Page Volen venir ab nosaltres a veureho? El xiroi hostaler està encarregat de mesurar llurs espases, Y crec que els ha citat a bandes diferents, perque diuen, y es ben cert, que el capellà no està de verbes. Escolteume; vaig a contarvos la contarella.

L'HOSTALER No heu pas de tenir algun embolic judicial ab el meu hoste, ab el meu galàn escullit?

FORD Gens ni mica; però us donaré un gerro de ví d'Espanya tot rohent si m'hi presenteu, dientli que m'anomeno Brook. Tot plegat es per una facecia.

L'HOSTALER Vinga la mà, mon brau minyò. Podràs fer la teva entrada, y les teves giragonces -es això?- y el teu nom serà Brook. Ah, es un cavaller ben joiós. Veniu? Anem, ànimes de ma vida.

SHALLOW

Sóc ab vós, l'hostaler.

PAGE He sentit dir que el francès manejava l'espasa admirablement.

SHALLOW Bah, bah, hi ha alguna cosa mellor que aquests artificis, senyor. Avui armeu una gran bunió ab els vostres intervals, els vostres passos, les vostres estocades y que se jo quanta cosa. L'ànima, senyor Page, l'ànima; això es lo que cal. Jo he passat una temporada en que, a tots quatre, tant ben plantats com sóu, us hauria enfilat com a rates.

L'HOSTALER

Veniu, fillets, veniu. Hi anem?

PAGE Us seguim. M'agradaria més veure com s'enfurismen que com se baten.

Exeunt Page, Shallow y l'Hostaler

FORD Si en Page vol aquietarse com un beneit, y descansar tranquilament en la virtut de la seva fràgil meitat, jo no'n sé tant de gomboldar la testa ab el llençol. Ahir a cân Page, la meva dona, va veure en Falstaff; lo que va passar no ho sé. Ui, ui, ui! s'ha d'escatir lo que hi ha en el fons de tot això; la meva disfrega me servirà pel sondeig den Falstaff. Si la trobo fidel, no hauré perdut el meu treball; y si no m'ho es, hauré fet santament.

Exit

L'HOSTAL DE LA LLIGACAMA

Entren FALSTAFF Y PISTOLA

FALSTAFF

No et deixaré ni un penny.

PISTOLA Molt bé! Jo convertiré la terra en una ostra, y l'obriré ab la punta de la meva espasa. Senyor, mireu que us tornaré lo que'm deixeu apenes guanyi alguna cosa.

FALSTAFF Ni un penny. M'havía semblat suara que us havia d'amparar el meu crèdit perque poguessiu emmanllevar sobre penyores. He atormentat mos bons amics a fí d'obtenir tres plaços per vós y el vostre camarada Nym, y sense el meu auxili haurieu hagut de mirar a través dels ferros d'una gavia, com un parell de micos. Estic condemnat a les flames eternes per haver jurat a gentilhomes de ma coneixença que vosaltres ereu soldats coratjosos y persones de valía, y quan la senyora Bridget perdé el mànec de son vano, vaig fer perjuracions de que tu no el tenies.

PISTOLA No vas partir ab mí? No guanyares quinze pence?

FALSTAFF T'has tornat boig, bergant, t'has tornat boig d'imaginar que jo esposaré la meva ànima de franc? Y bé, s'ha acabat, no t'arrepengis més a sir Falstaff, no he nascut per esser la teva forca. Vés, no't manca altra cosa que un breu gabinet y una mica de gent; vés a viure en el teu domini de Picket-hacht; hala. De manera que no volies portar una lletra per encàrrec meu, traïdor? Tu et fiques en coses del honor, tú, abisme de baixesa! Còm s'entén? Tot lo més, que pugui ferho jo això de conservar la precisa delicadesa del meu honor, tot lo més jo, jo; y això que algun cop, deixant de banda la temença del cel, y amagant el meu honor sota les ombres de la necessitat, me veig obligat a vàldrem d'astucies, d'enganyos y de trapaceries; y vós, bergant, preteneu que vostres parracs, vostre ull de gat mesquer, vostres paraules de taverna, vostres juraments impúdics, siguin coronats per la diadema del honor! No voleu fer lo que us dic, no?

PISTOLA Me vaig amorosint. Què més se li pot demanar a un hom?

Entra ROBÍ

ROBÍ

Senyor, hi ha una dòna que voldria parlarvos.

FALSTAFF

Que s'atanci.

Entra QUICKLY

QUICKLY

Dóno el bon jorn a Vostra Senyoría.

FALSTAFF

Bonjorn, senyora.

QUICKLY Senyoría, si us plau, aquest nom no'm pertoca.

FALSTAFF;

Doncs, bona noia.

QUICKLY Puc jurar que ho sóc, tal com ho era la meva mare al dar-me a llum.

FALSTAFF

Dóno fe al teu jurament. Què'm vols?

QUICKLY Podria jo concedir a Vostra Senyoría una paraula o dues?

FALSTAFF

Dues mil, encisera, y et donaré audiència.

QUICKLY

Hi ha, senyor, una senyora Ford... Veniu una mica més cap aquí, si us plau. Jo, m'estic ab el doctor Caius.

FALSTAFF

Bé, digues. La senyora Ford, eh?

QUICKLY

Vostra Senyoria ho ha entés perfectament.
Una mica més cap aquí, si un plau.

FALSTAFF

Te responc de que ningú ens escolta.
Aquestos són mos criats, entens? mos
criats.

QUICKLY Vostres criats? Déu els benehesca y els ampari en son servei.

FALSTAFF Bé; la senyora Ford! Y quines noves men duheu?

QUICKLY Verament, senyor, es una criatura excelent: Jesús, Jesús! Vostra Senyoria es una mica bojot. Què s'hi farà? Jo demano a Déu que us perdoni, y a nosaltres també.

FALSTAFF

La senyora Ford... veiam, la senyora Ford.

QUICKLY Veureu; aquí teniu el com y el què de la qüestió. L'heu entrenada d'una tal mena de manera, que es una cosa meravellosa. El més enfaristolat de tots els cortesans que corren per aquí, quan la cort es a Windsor, no l'hauria mai poguda entrenar d'aquesta mena de manera; y això que no n'hem vistos pocs ni gaires per aquestos indrets de cavallers y de lords, y de gentilhomes en carroça! Sí, paraula; carroces y més carroces, lletres y més lletres, presents y més presents; y que flairaven de debò, semblaven tots ells de mesc; y anaven, en bona fe, ab robes de seda y or que zumzaven armoniosament; y deien coses elegants, y tenien vins dolços com una mel, dels més costosos y delicats; us prometo que n'hi havia per guanyar el cor de qualsevol dòna. Doncs ja veieu, no van poder abastar ni una sola miradeta. A mí mateix, aquest matí me dongueren vint angels que dringaven, però jo desafío tots els angels, y de totes les menes de maneres, de que rehexin altrement que per les vies honestes. Y us asseguro que el més faramaller de tots els cavallers no ha pogut obtenir tant solament de beure ab ella en una mateixa copa. Y això que hi havia senyors Comtes; y més y tot, fins guardes del rei. Doncs mireu, us asseguro que an ella tant se li endaven els de cap ací com els de cap enllà.

FALSTAFF

Però vós, que m'innoveu de part d'ella?
Depressa. Cuiteu, Mercuri ab faldilles.

QUICKLY Ella, verament, ha rebuda la vostra lletra, per la qual us envia mil mercès, y us dona notificació de que el séu marit serà fóra de casa entre dèu y onze.

FALSTAFF

Dèu y onze?

QUICKLY Sí, paraula; aleshores hi podreu anar y veure, diu ella, l'estampa que vós sabeu. El senyor Ford, son marit, no hi serà pas. Déu meu! la tendra dòna passa ben malament les hores ab el séu marit; aquest home es un gelós de marca. Pobre criatura, quina vida, es un matament.

FALSTAFF Dèu y onze! Dòna, digueuli força coses de ma part. No hi faré falla.

QUICKLY Està bé, ben dit. Però encara tinc un altre encàrrec per Vostre Senyoria. La senyora Page us envia comanacions corals, y us ho puc dir a l'orella, es una dòna modesta y virtuosíssima; una dama, mireu si es prou, que no us faltará a la pregaria de la nit y del matí com cap altre de Windsor, y això no es dir mal de les demés. M'ha encarregat que digués a Vostra Senyoria que el séu marit surt poques vegades de casa, però que tant mateix espera que podrà trobar una ocasió. En ma vida he vist una dòna esbojerrarse per un home an aquest estrem. De segur que teniu encantàries. Confesseuho, vaja, sigueu franc.

FALSTAFF No; t'ho asseguro. Fóra de l'encís de les meves qualitats personals, no tinc altra fatilleria.

QUICKLY

Benehit sigui el vostre coret!

FALSTAFF Però díguem una cosa, si et plau. La dòna den Ford y la dòna den Page, no s'han pas contactat l'una a l'altre llur amor per mí?

QUICKLY Vet-aquí que fóra una bona facecia! Suposo que no seràn tant curtes de gambals. Bonica facecia, vàlguens Déu! Però la senyora Page desitjaría que li cedissiu a qualsevol preu el vostre petit patge. Son marit ha agafat la dèria de tenir el petit patge; y, certament, el senyor Page es un marit com cal; no hi ha una dòna a Windsor que dugui una vida tant regalada com la senyora Page! Fa lo que li

plau, diu lo que li plau, tot ho reb, tot ho prega, se colga quan li ve de gust; ella es mestressa de tot; però s'ho mereix, perquè si hi ha a Windsor una dòna que robi el cor es ben bé ella. Cal que li envieu el vostre patge; no hi ha remei.

FALSTAFF

Fòra; li enviaré.

QUIKLY Doncs feuho. Ja compreneu que podrà anar y venir de l'un a l'altre de vosaltres dos; y passi lo que passi, tingueu una paraula convinguda per conèixer els sentiments de l'un y de l'altre sense que el minyonet hagi de comprendre la més petita cosa; nó es bò que criatures així tinguin el mal davant dels ulls. La gent madura té seny, com tothom diu; es clar, han corregut món.

FALSTAFF Adéussiau; saludeules totes dues. Heus-aquí ma butxaca, y encara et dec més que no et puc pagar. Menut, vesten ab aquesta dòna. Aquestes noves me giren el cervell.

Exeunt Quickly y Robí

PISTOLA Aquesta malestruga es missatgera de Cupidó; llencem veles al vent, anem a sa percaça, preparem-nos al combat, foc! Serà la meva presa, o que l'Occea capbuci a tothom.

Exit Pistola

FALSTAFF Tú fas dolentíes d'aquestes, vell Falstaff? Segueix ta vía. Jo treuré partit de ta vella còrpora, més encara de lo que he fet. Te van en seguiment, y després d'haver llençat tant de diner, ara ve l'hora de guanyarne. Mercès, ma bona còrpora vellota. Que digui l'enveja que et formaren d'una faisó grollera; si la faisó es agradable, tantseval.

Entra BARDOLF

BARDOLF Senyor, aquí baix hi ha un senyor que es diu Brook, que desitja parlarvos y conèixeus, y ha enviat a Vostra Senyoria una ampolla de ví d'Espanya pel esmorzar.

FALSTAFF

Se diu Brook?

BARDOLF

Sí, cavaller.

FALSTAFF Que pugi. Benvingudes les coneixences que s'anuncien ab un semblant licor. Ah, ah, senyora Ford y senyora Page, ja us tinc ben segures. Anem. *Vía!*

Exit Bardolf

*Torna a entrar BARDOLF
ab FORD disfregat*

FORD

Déu us guard, senyor.

FALSTAFF

Y a vós igualment. Desitjaveu parlarme?

FORD Excuseume, si goso entrar així al vostre alberg sense cerimonia.

FALSTAFF

Benvingut. Què desitgeu? Vésten, minyò.

Exit Bardolf

FORD Senyor, aquí teniu un home que ha despès molt de diner. M'anomeno Brook.

FALSTAFF Senyor Brook benvolgut, jo desitjo lligar ab vós una més fonda coneixença.

FORD Mon bon sir Joan, jo desitjo la vostra; no pas que jo vulgui rebre alguna ventatja de la vostra fortuna; heu de saber que estic, segons tota apariencia, en mellor condició que vós per deixar diners; y això es lo que m'ha encoratjat en certa manera a introduir me d'una faisó que no es gens complimentosa; car diuen que quan el diner obre la marxa se baden totes les portes.

FALSTAFF El diner es un bon soldat, empeny cap endavant.

FORD Verament, porto un saquet de diner que'm fa nosa. Si voleu ajudar-me a durlo, sir Joan,

prengueune el tot o la meitat per donarme algun conçol en la meva fatiga.

FALSTAFF No sé pas, senyor, per quin titol haig de portar coses vostres.

FORD Jo us ho diré, senyor, si teniu la gentilesa d'escoltarme.

FALSTAFF Parleu, senyor Brook; jo estaré molt content de podervos fer algun servei.

FORD Sento dir que sóu un home lletrat, senyor. Seré breu; me sóu conegut de temps, encara que malgrat mon desig no hagi trobat mai una ocasió de ferme conèixer. Lo que vaig a descobrirvos, m'obliga a exposar a la llum del dia les meves tares; però, mon bon sir Joan, quan adreceu un ull a les febleses que us descobriré, tombeu l'altra cap a la llista de les vostres; d'aquesta faisó, jo m'escaparé més fàcilment de la censura, perque ningú mellor que vós sab lo natural que es el pecar com jo ho faig.

FALSTAFF
Molt bé, continueu.

FORD Hi ha en aquesta ciutat una senyora casada ab un tal Ford.

FALSTAFF
Bé, senyor.

FORD L'estimo de fa molts temps y he gastat per ella *l'oro y el moro*, us ho juro. Jo la seguía ab tota la perfidia del amor, cercant tots els medis de sortirli al encontra, afalagant la més petita ocasió d'ovirarla tant sols. No satisfet ab els presents que li comprava a tothora, he donat molt de diner al séu entorn per saber quins serien els dons que li plaguessin. En una paraula, l'he perseguida com l'amor me perseguía a mí; ab una ala infatigable. Però, adhuc havent merescut alguna recompensa, sigui per les meves intencions, sigui pels meus esforços, no n'he rebuda absolutament cap, a menys que l'experiencia no sigui un tresor; aquest sí que l'he adquirit ab grans despeses, y això m'ha ensenyat a dir que *Amor com un ombra fuig del diner que'l persegueix y persegueix a qui fuig y fuig de qui el persegueix*.

FALSTAFF Mai n'heu obtingut la promesa de que us complauría?

FORD
Jamai.

FALSTAFF Li heu dit alguna cosa respecte an aquest punt?

FORD
Jamai.

FALSTAFF De quina natura fou, doncs, el vostre amor?

FORD De la natura d'una bella casa bastida en terra agena; quan això esdevé, la llei disposa que un, per haverse equivocat de lloc, perdi l'edifici.

FALSTAFF
Però, a què vé que'm feu aquesta confidencia?

FORD Quan acabi, ho sabreu tot, sir Joan. Diu la gent que encara que ella sembli tant severa quan se tracta de mí, altres vegades la seva alegría va tant enllà que la compromet davant l'opinió del món. Veus-aquí, finalment, sir Joan, el fons de mon projecte. Vós sóu un home de categoria, parleu admirablement, sóu admés a la societat més escullida, feu forrolla per la vostra situació y la vostra persona, sóu generalment anomenat per vostres gestes guerrereres, vostres elegancies cortesianes y vostra sabiesa pregonna.

FALSTAFF
Ah, senyor!...

FORD Me podeu ben creure, y sobretot, que n'esteu prou enterat. Aquí teniu diners; gasteu, gasteune; gasteune més, gasteu tot lo que tinc; y jo en cambi us emmanllevaré tota la quantitat del vostre temps que calgui per fer jugar les bateries del amor contra la virtut de la dòna d'aquest Ford; ampreu tota mena d'enginys de la galantería; forceula a que's reti. Si algú pot véncela sóu vós, més que qualsevol altre.

FALSTAFF Convindría a la rohentor del vostre apassionament que jo guanyés lo que vós voleu posseir? Me sembla que escullíreu un remei ben singular.

FORD Oh, entengueu lo que vull. Com que ella pren d'aquesta manera la solidesa de sa virtut com a

peanya, el meu cor no gosa descobrir sos sentiments. Ella m'apar massa esplendent perque jo mai pugui aixecar els ulls envers ella. Mes si jo compareixia al seu davant ab algunes proves irrefutables a la mà, els meus desitjos tindrien un precedent, y un títol per ferse valdre; aleshores la batría en ses fortificacions d'honor, de bona fama, de fe conjugal y altres mil defenses que ara em presenten una resistencia massa aparatosa. Què men dieu d'això, sir Joan?

FALSTAFF Senyor Brook, començo primerament per servirme del vostre diner ab tota franquesa; en acabat, poseu la vostra mà dintre la meva; y finalment, com jo sóc un gentilhome, vós tindreu la dòna den Ford, si us plau.

FORD

Oh, estimat senyor!

FALSTAFF

Senyor Brook, us dic que la tindreu.

FORD No passeu pena pel diner, sir Joan; no us en ha de mancar.

FALSTAFF No passeu pena per la senyora Ford, senyor Brook, que no us ha de mancar. Puc confiàrvosho; hi tinc una cita que ella mateixa m'ha donat. La seva missatgera o intermediaria eixia precisament d'aquí quan vós sóu entrat; us prometo que seré a casa d'ella entre deu y onze. Es en aquesta hora que son marit, gelós del dimoni, ha d'esser ausent. Torneu aquest capvespre, y ja veureu quina empenta hauré donat al vostre afer.

FORD

Estic contentíssim d'havervos conegut;
Heu vist alguna vegada en Ford, senyor?

FALSTAFF Que's faci penjar, el pobre benèit enramat! No el conec gens. Però li faig un tort anomenantlo pobre. Diuen que aquest gelós Cassandre té caramulls d'or; això fa que jo trobi la seva muller d'una alta bellesa. Jo la tindré com a clau del cofre d'aquest benèit enramat. Serà la meva hisenda.

FORD Voldria, senyor, que coneguessiu el marit perque'n poguessiu evitar la presencia si calgués.

FALSTAFF Que's faci penjar aquest bergant rosegacrostes! L'esglaiaré de tal manera que no sabrà a quin recò ficarse. Posant el bastó, sospés en l'aire com un meteor, el tindré manso com un anyell y acotarà la testa enramada. Ja veuràs, mestre Brook, com governaré aquest pagès; y tú t'encarregaràs de la seva muller. Vina aquest capvespre de bonhora. En Ford es un belitre, y encara serà alguna cosa més; ja pots contar desd'ara que es un belitre y un enramat. Aquest capvespre vés en cerca mía.

Exit Falstaff

FORD Quin malehit infame, miserable cínic! Que'm vinguin a dir encara que la meva gelosía no té cap fonament! La meva dòna li ha enviat un missatge; l'hora està fixada; l'intel·ligencia es una cosa feta. Quí s'ho hauria pogut imaginar! Mireu si una dòna enganyosa no es pitjor que l'infern! Mon tàlam serà maculat, mos cofres saquejats, mon honor a miques; y no n'hi ha prou d'aquests ultratges infamants, encara haig de soportar apel·lacions abominables, y això de la boca del qui m'afrota. Quins títols! Quins calificatius! Digueume *Satanàs*, no es gens extraordinari, *Llucifer*, està bé, *Pere Botero*, passi; y no obstant són títols y denominacions dels diables y dimonis! Però enramat, enramat! El mateix dimoni no te un nom semblant. En Page es un ase, un ase descomunal; vol fiarse de la seva dòna, no vol esser gelós! Més m'estimaria confiar la meva mantega a un flamenc, mon formatge a Huc, el capellà galès; mon ampolla d'aiguardent a un irlandès, la meva aca a un lladre de camí ral perque la dugués a passejar, que no pas la meva muller a la seva propria guarda. A tothora la dòna cavila, rumia, sen pensa mil y una; y lo que elles se fiquen al cap, ho han d'executar; més aviat esclataríen que no pas abandonar la dèria. Llohat sigui el cel que'm feu gelós! Es a les onze. Ja pendré les meves mides; sorprendré la meva dòna, me venjaré den Falstaff, y em riuré den Page. Anem, anem, més val arribar ab tres hores d'avenç que ab un minut de retard! Enramat. enramat! Oh! ex, ex, ex!

Exit

Entren CAIUS y RUGBY

CAIUS

Jack Rugby!

RUGBY

Senyor?

CAIUS

Quina hora es, Jack?

RUGBY Ja es més de l'hora, senyor, a que el senyor Huc havia promès que vindria.

CAIUS

Mala negada! Ha salvat la seva ànima no venint aquí. Mala negada! Jack Rugby, si arriba a venir es home mort.

RUGBY

Es un home prudent, senyor; sabia que Vostra Senyoria el matava si ell comparegués.

CAIUS Mala negada, no es tant mort un bacallà com ho fóra ell si jo arribava a matarlo. Rugby, preneu la vostra espasa; vull dirvos com el mataria.

RUGBY

Per amor de Déu! No sé jugar les armes, senyor.

CAIUS

Bergant, preneu la vostra espasa.

RUGBY

Aquieteuse; ve gent.

*Entren l'HOSTALER, SHALLOW, SLENDER
Y PAGE*

L'HOSTALER

Déu t'ajudi, mon brau doctor.

SHALLOW

Dén us guard, senyor doctor Caius.

PAGE

Que tal, mon bon senyor doctor.

SLENDER

Bon dia y bona hora, senyor.

CAIUS Per quina raó sou vinguts aquí un, dos, tres y quatre?

L'HOSTALER Per veure com te bats, com pares, com li ripostes, com vas d'ací d'allà, com picas ab la punta y el cantell, com fas tes passades, com dones estocades en terça y en quarta, y finalment la flanconada. Ha mort, guerrer de l'Etiopía? Ha mort, Francisquet? Ah valent! Què diu mon Escolapi, mon Galeno? Oh, cor de saüc! Ah! l'has rematat, valent de mena, l'has rematat?

CAIUS Mala negada! aquest capellà es el més espantadiç de la terra; no gosa treure el nas.

L'HOSTALER

Tu ets un rei castellà, un don Pedro, un Rector de Grecia, mon brau donzell.

CAIUS Jo us ho prego; sigueu testimonis de com l'he esperat sol, cinc o sis, o dues o tres hores, y no es vingut.

SHALLOW Demuestra tenir més seny que vós, senyor doctor. Ell es el metge de les ànimes y vós el dels cossos, y si us batíeu aniríeu sorollosament contra l'esperit de les vostres dues professions. Veritat, senyor Page?

PAGE Senyor Shallow, vós heu sigut, vós mateix, un famós espatotxí, maldament ara sigueu un home de pau.

SHALLOW En nom de Déu! senyor Page, vell y tot com ara sóc, y jutge de pau, no puc veure una espasa sense que els dits me formiguegin. Ja podem esdevenir jutges y doctors y capellans, senyor Page, sempre conservem algun regust de la nostra joventesa. Tots hem nascut de dona, senyor Page.

PAGE

Es una gran veritat, senyor Shallow.

SHALLOW Els fets ho confirmen, senyor Page. Senyor doctor Caius, vinc per emmenarvos a casa vostra; sóc jutge de pau. Vós heu mostrat esser un metge saberut, y el senyor Evans ha demostrat esser un eclesiàstic pacífic y saberut. Cal que us porti a casa vostra y que vós m'acompanyeu, senyor doctor.

L'HOSTALER

Un instant, senyor jutge.

_a Caius-

Una paraula, senyor menja-criatures.

CAIUS

Menja-criatures! Y això què vol dir!

L'HOSTALER Es un nom que nosaltres donem a la gent valenta, mon brau companyò.

CAIUS Mala negada! Jo menjo més criatures que no pas l'Anglès! A aquest dimoni d'enredaire de clergue li tallaré les orelles!

L'HOSTALER

Mon brau companyò te farà una testa nova.

CAIUS

Una testa nova? Que vol dir això?

L'HOSTALER

Vol dir que't demanarà perdò.

CAIUS Mala negada! Sí, senyor, me farà una testa nova, y ben nova! Jo ho vull!

L'HOSTALER Jo l'obligaré a que ho faci, y si no que sen vagi allà aon no hi plou.

CAIUS

Grans mercès.

L'HOSTALER Y ademés, mon brau... Però, permeteu... *Apart, als demás* Vós, mon convidat, y el senyor Page, y vós també, cavaller Slender, anèuvosen tots a Frogmore, passant per la ciutat.

PAGE

Sir Huc està allí, veritat?

L'HOSTALER Sí. Ja veureu de quin humor el trobareu, jo aniré camps através, y us duré el doctor. Està bé així?

SHALLOW

Anemhi.

TOTS, *a Caius*

Adéussiau, mon bon senyor doctor.

Exeunt Page, Shallow y Slender

CAIUS Mala negada! Vui occir el capellà, ja que vol parlar a Anna Page, el bergant.

L'HOSTALER Que mori, però ara com ara enveina la teva impaciencia. Llença aigua freda damunt la teva furia y vina a Fregmore pel camí dels camps. Te menaré a una masía aon la senyoreta Anna està invitada a un àpat y allà podràs festejar; m'explico, mon galàn?

CAIUS Mala negada! Us dono mercès per tot això. Mala negada! Us porto llei. Us faré una bona clientela, tots els comtes, els cavallers, els lords, els gentilhomes que jo goreixo.

L'HOSTALER

Com de ma banda jo prometo esser el

teu antagonista aprop de la senyoreta
Anna. Es això?

CAIUS

Mala negada! Molt ben dit, com un llibre.

L'HOSTALER

Veniu doncs.

CAIUS

Vingueume al darrera, Jack Rugby.

Exeunt

VIII

CAMP A LA VORA DE FROGMORE

Entren sir Huc, EVANS y SIMPLE

EVANS Amic Simple, bon servidor del senyor Slender, digueume, si us plau, en quins indrets cercàreu el senyor Caius, qui es fa passar per doctor en medecina?

SIMPLE A fe, senyor, l'he cercat pel costat de Londres, per la banda del parc, per tot arreu, pel cantó del antic Windsor; per tot arreu, certament; si no es pel cantó de la ciutat...

EVANS Us prego ardentment que cerqueu així mateix per aquest indret.

SIMPLE

Me n'hi vaig, senyor.

Exit Simple

EVANS

Déu me benehesca! Estic enfurismat, y tot el meu esperit trontolla. Si s'ha rigut de mí, quin encís! Tot ho veig negre! Li badaria el cap ab la seva ampolla d'orins, si es presentés una avinentesa. Déu me benehesca.

CANTA

Vora de l'aigua profunda
que s'escola tot sentint
els madrigals armoniosos
de l'aucella del matí,
hi faríem llits de roses
y setis a nostre albir.
Vora de...

Misericordia! Més aviat sento ganes de plorar.

CANTA

Madrigals melodiosos
cantaven els aucellics,
jo era aprop de Babilonia
escoltant llur cant diví
y hi havien llits de roses
a la vora de...

SIMPLE Heusel-aquí, senyor; ve per aquella banda.

EVANS Benvingut. *CANTA* Vora de l'aigua profunda... Déu faci prosperar el mellor dret! Quines armes du?

SIMPLE No du armes, senyor; veus-aquí també el meu senyor y el senyor Shallow que venen del cantó de Frogmore ab un altre senyor. Ara davallen per la costa.

EVANS Deume el vestit si us plau, o mellor, guardeulo en vostres braços.

PAGE, SHALLOW, Y SLENDER entren y fenyen sorpresa de veure Evans apunt pel duel.

SHALLOW Qui havia de dir que fossiu aquí, senyor rector! Bon dia, bon dia, sir Huc. No hi ha cosa més estranya que ensopegar ab un jugador sense daus y un doctor sense llibres.

SLENDER

Ah! dolça Anna Page!

PAGE El cel us guardi de tot mal averany, estimat sir Huc!

EVANS Que Déu, en sa misericordia, us dongui a tots vosaltres la seva benedicció.

SHALLOW Qué veig? La ciencia y l'espasa? Es que les estudieu totes dues ahora, senyor rector?

PAGE

Y sempre tant deixondit, sir Evans!
Mireu que no dur més el perpunt en aquest dia tant humit y malcarat!

EVANS

Hi ha causes y motius per això.

PAGE Som vinguts a cercarvos, senyor rector, per fer una bona obra.

EVANS

Molt bé; quina bona obra?

PAGE Allà baix hem deixat un personatge molt respectable, qui havent rebut indubtablement un agravi d'algú, envía a rodar tota resignació y tota gravetat fins a un extrem que no podeu imaginarvos.

SHALLOW En vuitanta anys de vida, y més y tot, no trobí mai un home del séu estat, de la seva gravetat y la seva saviesa que oblidi així tot lo que's deu an ell mateix.

EVANS

Quí es?

PAGE

Conto que'l coneixeu; es el senyor doctor Caius, nostre célebre metge francès.

EVANS Per la voluntat de Déu y la ira de mon esperit, m'estimaria més mil vegades que'm parlessiu d'un plat de bullit.

PAGE

Per què?

EVANS Tot lo que ell sàpiga d'Hipòcrates y de Galeno... y además es un imbècil. Us asseguro que es l'imbècil més cobart que pogueu tenir ganes de conèixer.

PAGE Aposto qualsevol cosa que es ell qui s'havia de batre ab el doctor.

SLENDER

Ah, dolça Anna Page!

SHALLOW

Certament; les seves armes ho indiquen.
Aguanteulos tots dos. Aquí està el doctor Caius.

PAGE Vaja, excelent senyor Rector, enveineu la vostra espasa.

SHALLOW

Y vos la vostra, estimat senyor doctor.

L'HOSTALER Desarmemlos, Y després que's barallin si volen. Que conservin llurs membres, y

desgraciin l'idioma anglès.

CAIUS, *baix, a son enemic* Deixeu que us digui un mot a cau d'orella, si us plau: Per què no'm vinguereu a trobar?

EVANS, *baix*

Tingueu paciència, si us plau.

En veu alta

Hi ha més dies que fatics.

CAIUS Mala negada! sóu un cobart, un tanoca y un tabal!

EVANS, *en veu baixa* No donguem motiu de riota an aqueixos senyors, si us plau. *En veu alta* Jo badaré el vostre cap de mesquí ab l'estre dels orins, per ensenyarvos a no comparèixer a la cita que'm doneu.

CAIUS Com s'enten, diable! Joan Rugby, y vós, l'hostaler de la Lligacama, ¿no l'he esperat per exterminarlo, no l'he esperat en el lloc que havia dit?

EVANS Tant cert com que tinc una ànima cristiana, aquesta era la banda que estava indicada. Prenc per testimoni l'hostaler de la Lligacama.

L HOSTALER

Apaibagueuvos l'un y l'altre, Galès y Gàlic! doctor de les Galies y capellà de Gales, metge de l'ànima y metge del cos.

CAIUS Ah, vet-aquí una bonica historia! molt bé, molt bé!

L'HOSTALER Quietut he dit! escolteu l'hostaler de la Lligacama. Tinc política? Tinc subtileza? Sóc un maquiavel? Haig de perdre el meu doctor? No, que'm dóna doctrina y medecina. Haig de perdre el meu rector? No, que m'alliçona ab paraules y paràboles. Dónem ta mà, doctor terrenal; molt bé. Dónem ta mà, doctor celestial; molt bé. Fills de la saviesa, us he enganyat, l'un y l'altre; us he fet anar a dues bandes diferentes. Els vostres cors són altívols, la vostra pell està salvada; que una ampolla de ví de Canaries acabi tot això; veniu, deixeu les vostres espases en penyora. Segueixme, home de pau; veniu, veniu, veniu.

SLENDER

Oh dolça Anna Page!

*Exeunt Shallow, Slender, Page
i l'Hostaler*

CAIUS Ah, ja veig lo que es estat. Us penseu que som dos ximplés! Ah, ah!

EVANS Qué us sembla! Ens ha fet servir de joguina. Desitjo que siguem un parell de bons amics, y ens arrambem una mica les testes per venjarnos d'aquest tinyós, d'aquest estrafalari, del vil hostaler de ta Lligacama.

CAIUS

Mala negada! de bon grat. M'ha promès que'm duria al indret aont està Anna Page. Mala negada! s'ha rigut massa de mí.

EVANS

Li badaré el cap. Seguiume, si us plau.

Exeunt

IX

CARRER MAJOR DE WINDSOR

Entren la SENYORA PAGE Y ROBÍ

SENYORA PAGE Endavant, endavant, homenet xiroi; us havien dada tasca de seguidor, però us heu tornat guia. Què us estimeu més, ensenyarme la via a mí, o guaitar els talons de vostre senyor?

ROBÍ M'estimo més, a fe mía, servirvos com un home que no pas seguirlo com un menudall.

SENYORA PAGE Oh! sóu un petit adulator; ja ho veig, ab el temps sereu un cortesà.

Entra en FORD

FORD

Feliç encuentre, senyora Page! Aont aneu?

SENYORA PAGE Oh, senyor! anava a veure la vostra muller. Es a casa?

FORD Sí, Y tant desenfeinada que us podria servir de parella en les ganes de passar l'estona. Me penso que si els vostres marits finaven, us casariu totes dues.

SENYORA PAGE

Sí, ab dos marits; esteune segur.

FORD

Aont us heu firat d'aquest domicell?

SENYORA PAGE No em puc recordar el malehit nom de qui el dongué a mon marit. Com s'anomena vostre senyor, xiquet?

ROBÍ

Sir Joan Falstaff.

FORD

Sir Joan Falstaff!

SENYORA PAGE Ell mateix, en persona; mai me puc recordar com se diu. Mon marit y ell s'han fet tant amics... La vostra dòna, dieu, es a casa seva?

FORD

Sí, ja us he dit que hi es.

SENYORA PAGE Permeteu, senyor, m'emmalalteixo quan no la tinc davant.

Exit la senyora Page y Robí

FORD Té el cap ben sencer en Page? Té ulls per mirar? Té un ombra de seny natural? De segur que tot això ho té en vaga, res li serveix. Valgam Déu! Aquest brivall duria una carta a vint llegues, ab la mateixa facilitat ab que un canó encerta a vint passes. En Page serveix les combinacions de sa muller, dóna tentacions y ocasions a sa follia. Y ara, teniu, ella sen va cap a casa, duent el criadet den Falstaff. No es dificil d'endavinar l'imminencia d'una tempesta. El criat de Falstaff ab ella! Oh, les conspiracions ben urdides! Tot està apunt, y les nostres dònes revoltades se condemnen juntes. Molt bé, jo't sorprendré. Jo suministraré en acabat la tortura a la meva dòna; esqueixaré el vel de virtut de la senyora Page, proclamaré que en Page es un Acteón de bona geia y de bon grat, y tots els veíns, testimonis de la meva ira exclamaràn: Això es un home! *Sona el rellotge* El rellotge me dóna la senyal; la seguretat en que estic de la cosa, justifica les meves enquestes. Quan hagi trobat en Falstaff me adreçaràn més lloances que verbes; y tant cert com la terra es sòlida, en Falstaff es a casa meva. Anemhi.

Entren PAGE, SHALLOW, SLENDER, l'HOSTALER, sir Huc EVANS, CAIUS Y RUGBY.

SHALLOW

Encantats de trobarvos, senyor Ford.

FORD Molt bé; excelent companyia, per mon nom. A casa m'espera un àpat excelent; veniu tots a dinar ab mi, si us plau.

SHALLOW Lo que es a mí, m'haureu de dispensar, si us plau, senyor Ford.

SLENDER Caldrà quem'excuseu també a mí. Hem quedat en que dinariem ab la senyoreta Anna, y no hi faltaria per més diners dels que pugui dir.

SHALLOW

Intentem un casament de la senyoreta

Anna Page y mon cosí Slender, y avui han de darnos la resposta.

SLENDER

Espero que m'afavorireu, pare Page.

PAGE Completament, senyor Slender; me declaro vostre afavoridor. Però la meva dona, senyor doctor Caius, està absolutament a favor vostra.

CAIUS Si, mala negada, y la noia m'estima; la meva majordona Quickly m'ha enterat de tot això.

L'HOSTALER Ep, y que'm dieu del jove senyor Fenton, qui dança, gambadeja, te una joventut esplèndida, fa versos, diu paraules boniques y està embaumat de totes les olors d'abril y maig? Tantseval, ell es qui l'haurà; la sòrt està de la seva banda; ell es qui l'haurà.

PAGE Mai ab el meu consentiment, us ho prometo. Aquest donzell no té una malla; pertanyé a la colla del príncep calavera y den Poin; es d'una esfera massa elevada, sab massa. No; no es valdrà dels meus dits per enganxar l'una ab l'altre les miques de la seva fortuna. Si pren la meva filla, que la prengui sense dot. Els meus diners esperen el meu consentiment, y el meu consentiment no està per ell.

FORD Almenys que vinguin alguns de vosaltres a dinar ab mí. Sense contar ab el bon àpat, us divertireu. Vui ensenyarvos un monstre; heu d'esser dels nostres, senyor Page; vós també en sereu, estimat doctor; y vós igualment, sir Huc.

SHALLOW

Doncs adéussiau; força divertiment.
D'aquesta manera festejarem mellor a casa del senyor Page.

Exeunt Shallow y Slender

CAIUS Joan Rugby, tornèuvosen a casa; aviat tornaré.

Exeunt Rugby

L'HOSTALER Adéussiau, corets estimats; men vaig a trobar mon noble cavaller Falstaff, y a beure, en sa companyia, vi de Canaries.

Exit l'Hostaler

FORD, apart Me sembla que jo abans li serviré una ampolla que'l farà dançar. Veniu, estimats senyors?

EVANS

Anem ab vós a veure el monstre.

Exeunt

X

UNA CAMBRA A CAN FORD

Entren la SENYORA FORD Y la SENYORA PAGE

SENYORA FORD

Veniu, Joan, Robert.

SENYORA PAGE

Cuiteu! Y el cove de la bugada?

SENYORA FORD

No tingueu por, Robí, depressa.

Entren CRIATS ab un cove

SENYORA PAGE
Correu, veniu, veniu.

SENYORA FORD
Deixeulo allà.

SENYORA PAGE Doneu vostres comandaments als criats; ja queda poca estona.

SENYORA FORD Recordeuvos bé de lo que us he manat, Joan, y vós també, Robert. Estigueu apunt allà dins, a la porta de la cambra de la cervesa, y quan me sentiú que crido a correu, veniu totseguit; us carregaréu a les espatlles aquest cove, sense vacilar, sense repós; y aleshores us el endueu al rentador, vers la prada de Datchet; us el endueu y el vuideu en la fossa llotosa que hi ha a la ribera del Tàmessis.

SENYORA PAGE
Ho fareu puntualment?

SENYORA FORD Els ho he dit y repetit; saben la lliçó de memoria. Sortiu, y veniu apenes us cridi.

Exeunt els Criats

SENYORA PAGE
Ah! veus-aquí el petit Robí!

Entra Robí

Què tal, espieta? Quines noves dueu?

ROBÍ Sir Joan, mon amo, es a la porta del darrera. Senyora Ford, desitja la vostra companyia.

SENYORA PAGE Mireume, gentil ninotet, ens guardareu fidelitat?

ROBÍ Sí, us ho juro; el meu senyor ignora que sigueu aquí. Adhuc m'ha fet l'amenaça d'una llibertat per sempre més si us deia les noves; car m'ha assegurat que'm daría comiat per tota la vida.

SENYORA PAGE Ets un bon minyò. La teva discreció et vestirà; aquest pas ha de valdret unes calces y un perpunt; però vaig a amagarme.

SENYORA FORD Aneu. Tú, ves a dir al teu senyor que estic sola. Senyora Page, recordeuvos del vostre paper.

Exit Robí

SENYORA PAGE
T'ho prometo. Si el desgracio, xiulam.

Exit la Senyora Page

SENYORA FORD Aneu, aneu. Ja corretgirem aquestes males humors, aquesta grossa esponja amarada. Cal ensenyarli a distingir les tórtors de les gralles.

Entra FALSTAFF

FALSTAFF Joia divina, t'he assolida? Ara podré morir sense recança. Ja he viscut prou. Aquest era el terme de mon ambició. Oh, moment de benaventurança!

SENYORA FORD
Oh, sir Joan estimat!

FALSTAFF Senyora Ford, jo no sé mentir, jo no sé afalagar. Oh, senyora Ford; vaig a cometre un pecat per un desig que sem'escapa; voldria que el vostre marit fos mort y enterrat! T'ho dic davant del senyor dels senyors, te faria missenyora.

SENYORA FORD Jo, vostra missenyora, sir Joan? Per amor de Déu, seria una missenyora ben escarrancida.

FALSTAFF . Que la cort de França en presenti una que se't pugui comparar. Des d'aquí oviro com ton ull iguala l'esclat del diamant; tens les celles enarcades de la manera precisa que cal per sostenir la cofadura que s'estila en els retrats, la cofadura ab vels, tota mena de cofadura de punt de Venecia.

SENYORA FORD Un senzill mocador, sir Joan; aquesta es la sola cofadura que'm vagi bé a la cara, y no us penseu que molt.

FALSTAFF Uses traidoria quan parles així. Series una perfecta dama de la cort, poses el peu ab una fermesa que't daría un caminar perfecte si duies un verdugat ab semicercles. Jo conec ben bé lo que series, si no s'hi hagués atravesat la fortuna enemiga. Però natura es amiga teva; vaja, cal que ho reconeguis.

SENYORA FORD Creieume, no hi ha en mí res de lo que dieu.

FALSTAFF Què es, doncs, lo que m'obligà a estimarte? Dèixam convèncert de que hi ha en tú quelcom extraordinari. Té; jo no puc dir floreta per ací, floreta per allà, com aquestos domicells ensucrats qui tenen tot l'aire de donetes disfregades d'home, y que exhalen més perfums que una botiga d'herbolari en la tongada de les herbes fresques. No, no puc; però t'estimo, no estimo sinó a tú, y t'ho mereixes.

SENYORA FORD Ah! no'm traiu, sir Joan! Tinc por de que estimeu la senyora Page.

FALSTAFF Tant se valdría que diguessiu que m'agrada passejarme per davant de la porta d'un acreeador, banda més odiosa per mí que la gola d'un jorn de caló.

SENYORA FORD Sí, es veritat, ja sab el cel com us estimo, y un día o altre us en adonareu.

FALSTAFF Persevera en aquestos bons propòsits, qué jo men faré mereixedor.

SENYORA FORD Y jo us dic que vós els mereixeu, perque si no jo no els hauría forjats.

ROBÍ, *darrera el teatre* Senyora Ford! Senyora Ford! Veus-aquí la senyora Page tota roja, tota pantejant, ab la mirada tèrbola, que voldria parlarvos immediatament.

FALSTAFF Cal que no em vegi; m'amagaré darrera el cortinatge.

SENYORA FORD Sí, per caritat; aquesta dòna es la malicia personificada. *En Falstaff s'amaga Entren la SENYORA PAGE y en ROBÍ* Què hi ha? Què passa?

SENYORA PAGE Oh, senyora Ford! Què heu fet? Esteu deshonrada, perduda, perduda sense salvació.

SENYORA FORD

Però, què es això, estimada senyora Page?

SENYORA PAGE

Oh, bon Jesús! Es possible, senyora Ford!
Tenint un marit tant honrat y cabal,
donarli un semblant motiu de sospita!

SENYORA FORD

Quín motiu de sospita?

SENYORA PAGE

Quín motiu de sospita! Feu memoria.
Còm m'heu enganyada!

SENYORA FORD Còm s'enten! Per amor de Déu, aont aneu a parar!

SENYORA PAGE Dòna, el vostre marit arribarà tot d'una, ab tota la justícia de Windsor a la recerca d'un gentilhome, que segóns ell diu, està a casa seva en aquests moments (sense que vós hi feu cap oposició) per aprofitar son ausencia d'una faisó criminal. Esteu perduda!

SENYORA FORT, *apart*

Parleu més alt.

En alta veu

Espero que això no serà.

SENYORA PAGE Plagués al cel que no fos veritat que tinguessiu un home aquí! Lo que es ben cert, almenys, es que el vostre marit ve a cercarlo, acompanyat de mitja població. Jo m'he avençat per d'arvoson l'avís; si us judiqueu innoçenta, n'estic ben joiosa. Però si de fet teniu algun amic a casa vostra, que surti, que surti lo més d'hora possible. No us quedeu encantada; feu que us tornin els sentits, defenseu el vostre nom, o deu comiat per sempre més a tota satisfacció en vostra vida.

SENYORA FORD Què haig de fer, amiga estimada! Hi ha un gentilhome a casa meva, y m'espahordeix, més que la meva deshonra, el perill que l'amenaça. Donaria mil lliures perque estigués fora de casa.

SENYORA PAGE Oh! per ma fe, deixeu corre vostre *donarí, donarí*; veus-aquí el vostre marit qui s'acosta. Sabeu alguna manera de ferlo escapar? No l'amagueu dintre de casa, de cap manera! Còm m'heu duta enganyada! Però allà veig un cove. Si es d'una mida aposta, l'hi podem ficar. El taparem ab roba bruta, com si l'enviessiu a la bugada. Precisament ara es quan se fan aquestes feines; envieulo per medi de vostra gent a la prada Datchet.

SENYORA FORD Es massa gros per entrarhi. Qué serà de mí?

Entra FALSTAFF

FALSTAFF Deixeu-mho provar; deixeu-mho provar; una probatura! Sí que hi cabré, sí. Seguiu el concell de vostra amiga. Hi cabré.

SENYORA PAGE Com! Sir Joan Falstaff! Cavaller, així compliu lo que deia vostra lletra!

FALSTAFF T'estimo, no t'estimo sinó a tú; ajudam a sortir d'aquí, deixa que'm fiqui aquí dintre... Mai...

Entra en el cove, s'hi aclofa y el tapen de roba bruta

SENYORA PAGE

Robí, ajudeunos a tapar el vostre senyor.
Crideu els vostres servents, senyora Ford.
Ah! cavaller traïdor!

SENYORA FORD Ei, Joan! Robert, Joan! *Exit Robí Entren els dos SERVENTS* Teniu; enduévosen aquesta roba bruta; passeu una perxa per les dues nances; Déu meu, que sóu calmosos! Porteu-lo a la bugadera, a la prada Datchet; depressa, correu!

Entren FORD, PAGE, CAIUS, sir EVANS

FORD Acosteuvos, si us plau. Si he sospitat nesciament, us regonec el dret a burlarvos de mí; no m'estalvieu, si així fos, les ralleríes, que les hauré merescudes. Atureuvos! Aon porteu aixó?

ROBERT

Ai ai; a la ribera.

SENYORA FORD Bé! quina necessitat teniu de saber aont ho duen? Són aquestos vostres afers? No faltaria sinó que us ocupessiu de la bugada!

FORD Ho dueu a rentar! Si jo pogués rentar igualment la taca del meu nom! Enramat, enramat, un verdader enramat, jo us en responc; y adhuc enramat novell, d'aquesta temporada. *Exeunt els criats enduentse el cove* Senyors, aquesta nit he somniat; ja us contaré mon somni. Comencem per buscar les meves claus; aquí estàn. Pujeu, aneu d'una banda a l'altra, visiteu mes cambres, oloreu per tot; nostra guineu es al parany, n'estic segur; deixeu que clogui aquesta sortida, Y ara deu una batuda pel enclòs.

PAGE Benvolgut senyor Ford, calmeuvos; us feu injuria a vós mateix; això ja es massa.

FORD

Tant me fa, senyor Page, tant me fa.
Pugem, senyors; us divertireu. Seguiume,
senyors.

EVANS Tot aixó són visions, y gelosíes fantasmagòriques.

CAIUS

Mala negada! no es aquesta la moda de França; a França no hi ha pas gelosos per un sant remei.

PAGE Seguiu-me, senyors, ja que ell ho vol; guitem el resultat de les seves inquisicions.

Evans, Page y Caius, exeunt

SENYORA PAGE No us sembla la comedia doblement riallera?

SENYORA FORD No sé a quin dels dos estic més contenta d'haver atrapat, si a mon marit o a sir Joan.

SENYORA PAGE Quines angoixes havia de passar quan el senyor Ford ha demanat que hi havia en el

cove!

SENYORA FORD Tinc por de que no calgui rentarlo an ell també. Li haurem fet un servei, enviantlo a pendre un bany.

SENYORA PAGE Que'l pengin, a aquest bergant que no més pensa en disbauxes; voldria veure tota la gent de sa niçaga passant aquestes agonies.

SENYORA FORD Cal que mon marit hagi tingut qualque raó singular de sospitar que sir Joan era aquí. Mai l'he vist ab una gelosia tant desaforada.

SENYORA PAGE Ja trobaré manera de saberho: mes encara ens hem de divertir a despeses de Falstaff. La seva febre de llibertinatge no's gorirà ab aquest sol remei.

SENYORA FORD Li enviarem la senyora Quickly, aquesta imbècil xarxona, per excusarnos de que l'hagin llençat a l'aigua, y darli una nova esperança que li serà motiu d'una altra correcció.

SENYORA PAGE Ben pensat. Demli una cita, demà a les vuit, perque vingui a rebre una compensació.

Tornen entrar FORD, PAGE, CAIUS y sir Huc EVANS

FORD S'ha fet fonediç. Potser el bajoc s'ha vantat de coses que estaven més enllà de son albir.

SENYORA PAGE
Sentiu?

SENYORA FORD Sí, sí, calleu. Senyor Ford, me tracteu d'una gentil manera, no es veritat?

FORD
Sí, sí senyora.

SENYORA FORD Déu faci que les vostres accions siguin mellors que els vostres pensaments.

FORD
Aneu.

SENYORA PAGE
Senyor Ford, us heu fet un flac servei.

FORD
Bé, bé, jo sóc qui en porto la pena.

EVANS Si hi ha algú dintre la casa, a les cambres, als cofres, als armaris, que el cel no'm perdoni mos pecats el dia del Judici Final.

CAIUS
Mala negada! Jo dic igual. No hi ni una rata.

PAGE Vaja, vaja, senyor Ford! No us en doneu vergonya? Quin mal esperit, quin dimoni us ha ficat a la testa semblants acudits? No voldria incorre en una malaltia d'aquesta mena per tots els tresors del castell de Windsor.

FORD He sigut culpable, senyor Page; y pago la pena.

EVANS Esteu malalt de tenir una mala consciencia. La vostra muller es una dòna tant honrada que se la pot escullir entre cinc mil, y adhuc entre cinc centes.

CAIUS Mala negada! té tot el tirat d'una dòna que s'estima.

FORD Mellor que així siga. Senyors, us he promés un dinar. Veniu; mentrestant darem una volta pel parc; perdoneume, si us plau. Ja us contaré perque fiu tot això. Anem, dòna meva; anem, senyora Page; perdoneume, si us plau. Us ho prego ab tot el cor, perdoneume.

PAGE Anem, senyors, entrem. Més, per ma fe, el posarem com un Sant Llàtzer. Jo, per ma banda, us invito a esmorzar demà, a casa meva, y després a caçar aucells. Tinc un falcò admirable per anar pel bosc. Entesos?

FORD
Completament.

EVANS

Si n'hi va un, jo seré el segón de la colla.

CAIUS

Si n'hi ha un o dos, jo seré el tercer.

FORD

Senyor Page, veniu, feume la mercé.

Exeunt. Evans y Caius romanen sols

EVANS Y vós, feume la mercé de recordarvos d'aquest putiner belitre de la Lligacama.

CAIUS

Sí, sí, de tot mon cor.

EVANS Aquest putiner belitre de les riotes y les facecies.

Exeunt

XI

UNA CAMBRA A CAN PAGE

Entren FENTON y la senyoreta ANNA PAGE

FENTON Veig que en ma vida podré assolir el bon afecte de ton pare. No insisteixis per tant en adreçarmhi, Anneta meva.

ANNA

Déu meu! doncs, còm ho farem?

FENTON Tingues l'ardidesa d'obrar pel teu compte. Ell posa com obstacle la meva alta naixença; preten que jo cerco no més reparar ab els séus cabals el desgavell de la meva fortuna. Encara troba altres motius de querella: me culpa de les esvalotades companyies ab que visquí, y sosté que es impossible que jo't consideri d'altra manera que com un heretament.

ANNA

Potser te raó.

FENTON No; ho juro davant del cel, per tota la meva felicitat venidora. Es cert, ho confesso, que els cabals de ton pare foren el primer motiu que m'encaminà a oferirte mos homenatges; més, quan feia per maneta de plàuret, desseguida et trobí força més preable que l'or amonedat, o les riqueses que s'apreten dins les saques; y ara ja no aspiro a més fortuna que a la de gaudirte.

ANNA Benvolgut senyor Fenton; a pesar de tot no us canceu de recercar la benvolença de mon pare; senyor Fenton, treballeuhi séns fatiga. Si vostra sollicitut y les pregaries més humils no hi poden res, aleshores... aleshores, escolteu un mot.

Se retiren a una banda per conversar

SHALLOW Senyora Quickly, interrompeu el colòqui llur; mon parent desitja enrahonar pel séu compte.

SLENDER

Tant mateix, convé que faci el cop.

Endavant, no més es qüestió d'enardirse.

SHALLOW

No us esporuguiu, cosí.

SLENDER Oh, ella no m'esporugueix; ella rai; no més hi ha que tinc por.

QUICKLY Escolteu, el senyor Slender voldria dirvos dues paraules.

ANNA Desseguida estic per ell. Ell es l'escullit de mon pare. *Apart* Trescents lliures de renta no

n'agencen poques ni gaire s de maníes y ridiculeses!

QUICKLY

Y còm se troba l'estimat senyor Fenton?

Una parauleta, deixeu que us digui una parauleta.

SHALLOW S'acosta. Coratge, mon cosí. Oh, minyò! tú teníes un pare...

SLENDER Jo tenía un pare, senyoreta Anna. Mon cosí us en podria contar histories ben xiroies. Benvolgut cosí, conteuli, jo us ho preg, a la senyoreta Anna, l'història de les dues oques que mon pare emblà en un corral.

SHALLOW

Senyoreta Anna, mon cosí us estima.

SLENDER Sí, us estimo més que a qualsevol altra dòna del comtat de Gloucester.

SHALLOW Us farà viure ab tots els honors deguts a la vostra categoria.

SLENDER Us en responc, y en quant an això no temo a ningú de qualsevol llinatge, dintre l'ordre d'escuderia.

SHALLOW Portarà a la caixa nupcial cent cinquanta lliures.

ANNA Mon bon senyor Shallow, deixeu que'm festegi ell mateix.

SHALLOW Mercès, en bona veritat, mercès per aquest encoratjament. Cosí, Anna us crida; us deixo fer.

ANNA

Senyor Slender?

SHALLOW

Senyoreta Anna?

ANNA

Expliqueu les vostres voluntats.

SLENDER Les meves voluntats! Je, je, me feu gracia! Per favor del cel encara no estic prou malalt per fer testament y dictar les meves voluntats.

ANNA

Us demano solament lo que voleu de mí.

SLENDER Lo que es jo, jo en persona, no vull pas res, o si de cas ben poca cosa. Vostre pare y mon oncle han fet algun concertament i si la cosa rehix, m'anirà d'allò més bé, y si no, que hi farem! sòrt qui l'ha! Ells us poden explicar mellor que jo l'estat de la qüestió. Mireu; demaneuho al vostre pare; veusel-aquí.

Entren el senyor y la senyora PAGE

PAGE Hola, estimat Slender! Estímal, Anna, filla meva. Com, què veig? Què hi fa aquí el senyor Fenton? Senyor, me feu una veritable ofensa no deixant en pau la meva casa. Ja us diguí, si no m'erro, que he disposat de la meva filla.

FENTON

Senyor Page, no us altereu.

SENYORA PAGE Mon bon senyor Page, deixeu d'importunar la meva filla.

PAGE

No es per vós, la noia.

FENTON

Senyor, voldrieu escoltarme?

PAGE No, benvolgut senyor Fenton. Entrem, senyor Shallow; entrem, Slender, fill meu. Senyor Fenton, vós, sabedor com sóu de mos designis, me falteu.

Exeunt Page, Shallow y Slender

QUICKLY, a *Fenton*
Parleu a la senyora Page.

FENTON Benvolguda senyora Page, estimant la vostra filla d'una faisò absolutament honorable, me crec obligat a sostenir les meves pretensions sense defallir, a pesar dels obstacles, les rebufades y les conductes agressives. Feume la mercè de protegir-me.

ANNA
Mare mia, no'm caseu ab aquell estaquirot.

SENYORA PAGE No es aquest el meu signi, us cerco un marit de força mellor qualitat.

QUICKLY
Que es mon amo el doctor.

ANNA Per amor de Déu! Més m'estimaria esser enterrada, o véurem perseguida d'una pluja de naps.

SENYORA PAGE Vaja, no us amohineu! Senyor Fenton, no seré la vostra amiga ni la vostra enemiga. M'enteraré de si la meva filla us estima, y lo que sàpiga d'aquest particular decidirà la meva conducta. Fins aleshores, adéussiau, senyor; cal que l'Anneta entri a casa; si no, son pare rondinaria.

Exeunt la senyora Page y Anna

FENTON
Adéussiau, estimada senyora; adéu, Anneta.

QUICKLY Això es obra meva. -Y ara!- li diguí -voldríeu sacrificar la vostra filla a un imbècil o a un metge?- Ho veieu, senyor Fenton? Es obra meva.

FENTON Ten dóno mercès, y et prego que aquesta nit cerquis una ocasió per donar aquest anell a la meva cara Anneta; y quedat això pel treball.

Exit

QUICKLY Vés, y que el cel te dongui bona sort. Es un troç de pa. Una dòna passa a través del foc y l'aigua per servir un home així. Però, tant mateix, jo voldria que mon amo assolís la senyoreta Anna, o potser voldria que l'assolís el senyor Fenton. Faré lo que pugui per tots tres, perque els ho prometí, y mantindré ma paraula, però singularment quedaré bé ab el senyor Fenton. Ara que hi penso, les dues senyores m'han donat un altre encàrrec pel cavaller sir Joan Falstaff. Quina beneita sóc d'embadalirme així.

Exit

XII

UNA CAMBRA AL HOSTAL DE LA LLIGACAMA.

Entren FALSTAFF y BARDOLF

FALSTAFF
Bardolf!

BARDOLF
Al vostre servei.

FALSTAFF Vesme a cercar un gerro de ví d'Espanya; y fícamhi una torrada. *Exit Bardolf* He viscut tantes anyades per veurem a la fí portat dins un cove com un munt d'escombraries y per esser llençat al Tàmessis? Molt bé, molt bé! Si m'exposo mai més a semblant aventura que prenguin el meu cervell per ferne bunyols, y el donguin a un cà per estrenes de principi d'any. Els lladres m'han vessat en el canal ab tant poc remordiment com si haguessin ofegat un rengle de cadellts encara cegos; Y per les meves dimensions se pot imaginar si em capuço ab gaira velocitat. Maldament el fons hagués sigut al capdevall del infern, hi arribaria. Afortunadament l'aigua no era molta, y en aquella banda estava plena de sorra. M'hauria ofegat; es una mort que aborreixo, perque l'aigua diuen que va inflant, y vés quina fila hauria fet quan estés inflat; una vera montanya de carn passada.

Torna BARDOLF ab el ví

BARDOLF Hi ha la senyora Quickly, senyor, Y us vol parlar.

FALSTAFF Ah, ah. Posem primerament un xic de ví d'Espanya a l'aigua del Tàmessis. Tinc el ventre tant gelat com si hagués pres mandonguilles de neu a manera de píndoles per refrescarme els ronyons. Dígali que vingui.

BARDOLFF
Entreu, bona dòna.

Entra QUICKLY

QUICKLY Ab el vostre permís. Excuseume. Bon jorn, Senyoría.

FALSTAFF Treume totes aquestes copes; preparèm un bol de ví d'Espanya ab sucre.

BARDOLF
Y ab ous, senyor?

FALSTAFF No; sol y natural. No vui semença de pollet dins la meva beguda. *Exit Bardolf* Què tením?

QUICKLY
En bona fe, senyor, vinc a trobar Vostra
Senyoría de part de la senyora Ford.

FALSTAFF La senyora Ford? N'estic fortament ressentit; quin aigarell; tinc els dintres inondats.

QUICKLY Per amor de Déu! Ai, senyor! no hi té culpa la pobre senyora; han sigut els séus criats, que han equivocat les seves ordres.

FALSTAFF Jo també m'he equivocat al fiarme de la folla promesa d'una dòna.

QUICKLY Ah, senyor! està feta una mar de plors; si la veiau se us partiría el cor. Son marit va aquest mati a caçar aucells; ella us prega que aneu una altra vegada a casa seva entre nou y dèu. M'ha encomanat que us ho faci saber a correuita; jo us prometo que us conçolarà de la vostra malaventura.

FALSTAFF Bé, consenteixo a ferli una altra visita. Dieuli que reflexioni bé, que un home no té preu. Que consideri la seva fragilitat, y judiqui la meva excelencia.

QUICKLY
Li diré, senyor.

FALSTAFF No us en oblideu. Entre vuit i nou, no es això?

QUICKLY
Entre vuit y nou, senyoría.

FALSTAFF
Està bé, marxeu; sen pot refiar.

QUICKLY
La pau sigui ab vós, senyor.

FALSTAFF Me meravella que no comparegui el senyor Brook; m'havía pregat que l'esperés aquí; el séu diner me té el cor robat. Ah! aquí el tenim.

Entra FORD

FORD
Déu vos guard, senyor.

FALSTAFF
Què tal, senyor Brook! veniu sens dubte per escatir lo que ha passat entre jo i la senyora Ford.

FORD
Aquest es l'objecte de ma visita, certament.

FALSTAFF Senyor Brook, no us vull enganyar; sóc anat a casa seva a l'hora senyalada.

FORD

Bé, senyor, y còm us hi rebéren?

FALSTAFF

Senyor Brook, d'una manera molt desagradable.

FORD Còm es? Tal vegada hi hagué trasmudança en el cor d'ella?

FALSTAFF No, senyor Brook, però son marit, de testa enramada, a qui la gelosía manté en un esverament sense treva ni sosseg, arribà durant l'entrevista, al instant en que s'acabaven les besades, afalags y mútues protestes ab que hem entrat en materia. Portava una colla d'amics séus que en son neguit havia escalfat de cap, excitantlos a cercarme dintre la casa.

FORD

Y ara! Mentres vós ereu allí?

FALSTAFF

Mentres jo hi era.

FORD

Y en Ford us ha cercat sense poder trobarvos?

FALSTAFF Escolteu. Per benhaurança meva, comparegué a bon temps una tal senyora Page; aquesta ens avisà l'arribada den Ford; la dòna den Ford no savía lo que's pescava, però al capdevall me feren sortir dins el cove de la bugada.

FORD

Dins el cove de la bugada?

FALSTAFF Sí, atzar fatal, dins el cove de la bugada; me comprimiren fins a ofegarme sota un caramull de camises, de faldilles brutes, de mitjons, de toballóns greixosos; tot lo qual formava, senyor Brook, el concert més pudent de flaires inaguantables que mai hagi desconçolat el nas humà.

FORD

Hi estiguereu molt de temps?

FALSTAFF Ara sentireu, senyor Brook, tot lo que he sofert per posar aquesta dòna malèfica al vostre servei! Quan vaig quedar apilotat d'aquesta manera dintre el cove, dos bergants, qui serveixen a càr Ford, arribaren; y com que llur mestressa els ordenà que'm duguessin a la prada de Datchet en qualitat de roba bruta, me agafaren damunt de llurs espatlles. Trobaren a la porta llur senyor indignadíssim, y gelós com un brau; y els demanà una o dues vegades quina cosa portaven dins el cove. Jo tremolava com la fulla al arbre, tement que aquell boig rematat no hi volgués dar una mirada; però el destí que l'ha guarnit de branques, deturà sa destra; vaig respirar. Ell entrà per continuar les seves recerques, y jo vaig sortir com a pilot de roba. Però fixèuvoshi bé, senyor Brook; me calgué sofrir les agonías de tres morts diferents; primer l'esglai inconcebible de veurem descobert pel gelós, vilíssim capripède; després de veurem torçat com una bona fulla d'acer espanyol dins la circumferencia d'un receptàcul, ab els punys tocant la punta dels peus, y el cap entre els talóns; y finalment d'esser empresonat com un cos en disolució dintre de robes pudentes qui fermentaven de llur mateixa bruticia. Imagineuvos; un home de la meva niçaga! Un home com jo que tem la calor com si fos de mantega; un home que constantment està amarat com si es fongués; es un verdader miracle que no hagi mort ofegat. Y imagineuvos que quan això ja no podia durar, quan ja estava mig cuit en mon propi llard, fet una mena de guisat holandès, m'han llençat al Tàmessis, m'han refrescat dins l'aigua viva a tall de ferradura que ja està rohenta! Digueume si això no es espaventable, senyor Brook!

FORD Certament, senyor,estic desconçolat de que hagueu sofert totes aquestes passades per amor de mí. Veus-aquí mes esperances fallides; ja no podreu fer cap més probatura.

FALSTAFF Senyor Brook, abans que declararme vençut d'aquesta manera, preferiria esser llençat al Etna com ho fúi al Tàmessis. Aquesta matinada el marit va a caçar aucells, y ella m'ha anunciat una nova cita. M'espera de vuit a nou, senyor Brook.

FORD

Ja són les vuit tocases, senyor.

FALSTAFF Què dieu! Doncs men vaig a la cita. Torneume a veure quan us plagui; sabreu com marxen les coses; ella ha d'esser vostra; aixi remataré la meva obra. Adeussiau, adeussiau, serà vostra, senyor Brook. Senyor Brook, vós enramareu en Ford.

Exit

FORD Oh! Déu meu! es un engany! es un somni! Deixondiuvos, senyor Ford; deixondiuvos, deixondiuvos, senyor Ford; vet-aquí, senyor Ford, que us malmeten vostre mellor perpunt. Veus-aquí les funestes conseqüències del matrimoni y de tenir roba y coves de bugada. Molt bé! proclamaré ma situació; agafaré aquest home de disbauxes; serà a casa, no sem podrà escapar; estic segur de que no sem pot escapar. No's pot ficar dins una butxaca, ni lliscar adins del calaixet del pebre: però, de temença de que el dimoni que el guía no li presti socors, vull regirar les bandes aon serà impossible que estigui. Ja que no puc evitar d'esser lo que sóc, la certesa que en tinc no em darà cap mica de conformitat; si estic embrancat, ai dels que s'embranquin en les meves branques!

Exit

XIII

CARRER MAJOR DE WINDSOR

Entren la senyora PAGE, la senyora QUICKLY y WILLIAM

SENYORA PAGE

Te penses que ja es a câ la senyora Ford?

QUICKLY De segur que hi deu esser, o està a frec a frec d'arribarhi; però us ben asseguro que està enutjat de mala manera perque el remullàreu. La senyora Ford us prega que vingueu tot d'una.

SENYORA PAGE D'aquí un según estic per ella; no'm cal altra cosa sinó acompanyar a l'escola mon homenic. Però calla, aquí ve son mestre. Me jugaria qualsevol cosa que avui fan festa. *Entra EVANS* Còm es això, sir Huc, què no hi ha escola avui?

EVANS No; el senyor Slender vol que deixem jugar els infants.

QUICKLY

Benehit sigui el séu bon cor!

SENYORA PAGE Sir Huc, diu el meu marit que el noi no lleva gaira profit dels séus estudis. Feuli algunes preguntes, si us plau, sobre el séu rudiment.

EVANS

William, acòstat; aixeca la testa, vaja.

SENYORA PAGE Vina, fillet meu, aixeca la testa, respón al senyor mestre. No t'esporgueixis.

EVANS Veiam, digueume quantes són les menes de nombres del sustantiu.

WILLIAM

Dues.

QUICKLY Ai, ai! jo haguera dit que de *nombra* no n'hi havia més que una, per que la gent sempre enrahona només que de la *nombra*.

EVANS Deixeuvos de parlotejar. Còm se diu infant en llatí?

WILLIAM *Puer*.

QUICKLY Ai, senyor, ja es una bona veritat que la quitxalleta són unes pues!

EVANS Són la dòna més bajoca de la terra; calleu, per amor de Déu. Què es *lapis*, xiquet?

WILLIAM

Una pedra.

EVANS

Y la pedra, què es?

WILLIAM

Un roc.

EVANS No, home, no; una pedra es *lapis*. Fícathe bé al cap, fesme el favor.

WILLIAM *Lapis*.

EVANS

Molt bé. William, d'aont ixen els articles?

WILLIAM Del pronom, y es declinen així: *Singulariter nominativo, hic haec hoc*.

EVANS *Nominativo, hic haec hoc*. Posahi els cinc sentits, fixati bé. *Genitivo, hujus*. Doncs bé, quin es l'acusatiu?

WILLIAM *Accusativo, hunc*.

EVANS Per favor, mira de fer memoria, xiquet. *Accusativo, hunc, hanc, hoc*.

QUICKLY

Un cranc coc. Vet-aquí un llatí de cuina.

EVANS Dòna, abandoneu la xerrameca. Com fa el cas vocatiu, William?

WILLIAM _O! vocativo, o!.

EVANS William, el vocatiu es *caret*, recordeusen bé.

QUICKLY Ara veieu! Tantes vegades que ho dic jo això de carat!

EVANS

Acabeu d'un cop, mestressa.

SENYORA PAGE

Vaja, vaja, quietut.

EVANS A veure, William, digueu el cas genitiu en plural.

WILLIAM

El cas genitiu?

EVANS

Sí.

WILLIAM

Genitiu: *horum, harum, horum*.

QUICKLY Què diables li conta del *tiu* de Jenny? L'oncle de Jenny es un trapella, y la seva vida no li pot servir de cap exemple al infantó.

EVANS

Bona dòna, sóu una descarada.

QUICKLY Maldament ho fós! Vés ara que li conta al xiquet! A què vé explicarli tot això del hic, y del coure crancs, y ferli saber les histories dels perduts de la ciutat! Es una manera ben lletja de quedar!

EVANS Oh, dòna, jo penso que tens el cap esquerdat. No comprens la natura dels casos, dels genres y dels nombres? Ets una criatura tant estulta com un hom pugui desitjar.

SENYORA PAGE

Silenci, per amor de Déu.

EVANS Ara, William, digueume alguna declinació pronominal.

WILLIAM

Les he oblidades; en bona refé.

EVANS *Hic, haec, hoc*. Si oblideu els *hics*, els *haecs* y els *hocs*, us castigaré ab el fuet. Y ara, aneu a jugar si voleu. Aneu.

SENYORA PAGE

Està més entrenat del que'm pensava.

EVANS

Te la memoria desperta. Adéu, senyora Page.

SENYORA PAGE Adéu, benvolgut sir Huc. *Exit sir Huc* Cap a casa, minyonet; no podem perdre ni un minut.

Exeunt

XIV

UNA CAMBRA A CAN FORD

Entren la senyora FORD y FALSTAFF

FALSTAFF Senyora Ford, el greu que sentiü, esvaheix el que jo sentía. Veig que l'amor que'm dueu sab bé les consideracions que'm són degudes; jo prometo complir ab vós acuradament, y aixó no ja, senyora Ford, en lo que pertoca al simple dever amatori, sinó en tots els séus encontorns, dependencies y cerimonies. Però avui esteu assegurada contra les irrupcions del marit?

SENYORA FORD Sen es anat a la caça d'aucells, tendre sir Joan.

La senyora Page, dins

SENYORA PAGE
Déu us guard, senyora Ford.

SENYORA FORD
Entreu a la meva cambra, sir Joan.

Exit Falstaff
Entra la senyora PAGE

SENYORA PAGE Bon dia, cara de rosa. Digueume, teniu algú a casa?

SENYORA FORD
Jo? Ningú, si no es els meus criats.

SENYORA PAGE
Men puc refiar?

SENYORA FORD
Ningú, es ben cert.

Baix
Enraoneu més alt.

SENYORA PAGE Molt bé; estic contentíssima de que no hi hagi ningú.

SENYORA FORD
Per què?

SENYORA PAGE Per què, veína? Sapigueu que vostra marit es recaigut en ses primeres follies. L'hauríeu de sentir allà abaix, ab el meu marit, com s'encaterina, com s'enrogalla de parlar contra tots els casats, com maleheix la descendencia d'Eva, de qualsevol color que sía; l'hauríeu de veure copejantse el front y clamant: -Eixiu, oh branques!- De manera que qualsevol frenesí que jo hagi vist en aquest món, ara m'apar dolcesa, moderació y apaibagament si el comparo ab la seva febre. Us ben felicito de tot cor de no tenir el cavaller a casa.

SENYORA FORD
Còm! Tal volta enraona d'ell?

SENYORA PAGE No parla d'altra cosa, y declara ab juraments que mentres ahir el cercava, ell fou endut en un cove; assegura an el meu marit que el cavaller es aquí a pesar de tot; y li ha fet abandonar la cacera tant an ell com a tots els demás per demostrarse la justicia de les seves sospites.

SENYORA FORD
Què encara són lluny, senyora Page?

SENYORA PAGE Cà, molt aprop, al capdevall del carrer; desseguida arribaràn.

SENYORA FORD

Estic perduda; el cavaller es aquí.

SENYORA PAGE Ah! doncs esteu perduda, no hi ha remei; y el cavaller es pot donar per mort. ¿Quina mena de dòna s'ou? Feulo eixir, feulo eixir. Val més una mica d'empaguhement que no pas l'assessinat.

SENYORA FORD

Y per aont eixirà? Aon podrem escondirlo?

No el podem pas ficar dintre un cove.

Entra FALSTAFF

FALSTAFF No, no'm vull posar un altre camí dins el cove; però no'm puc escapar abans de de què arribi?

SENYORA PAGE En nom de Déu! tres germans del senyor Ford, ab pistoles a les mans guarden la porta perque ningú no ixi; si no fos per ells, us podríeu escapar abans de que comparegués. Però què feu? Y ara!

FALSTAFF

Què faig? Vaig a enfilarme per la xemeneia.

SENYORA FORD Desgraciat! es aon tothom descarrega els fusells al arribar de la cacera. Devalleu al forn.

FALSTAFF

Aont es?

SENYORA FORD Allà y tot us cercaríen, a fe a fe. No hi ha a casa un armari, un cofre, una caixeta, un forat, un pou, una volta que ell no hagi detallat en un inventari que té per escrit, y que li serveix per fer memoria; tot ho repassa ab l'inventari a la mà. No veig manera d'amagarvos dintre de casa.

FALSTAFF

Aleshores cal eixir?

SENYORA PAGE Si eixiu ab vostra mateixa figura, s'ou mort. Potser si eixisseu disfregat...

SENYORA FORD

Còm el podríem disfregar?

SENYORA PAGE Déu meu, no ho sé, en bona veritat. No hi ha cap roba de dòna prou ample per ell; que si n'hi hagués, ab un capell de dòna, una màscara y una cofia, no el deuríen pas regonèixer.

FALSTAFF Amigues caríssimes, que se us acudeixi alguna cosa, qualsevol cosa, abans de permetre que passi una desgracia.

SENYORA FORD

La tia de ma criada, aquella donaça de Brentford, va deixar un vestit a dalt.

SENYORA PAGE

A fe que es això lo que ens convenia.

Es tant grossa ella com ell. També tindreu son capell de frisa, y sa màscara.

Pugeu a dalt sense perdre temps, sir Joan.

SENYORA FORD Munteu, munteu, estimat sir Joan, mentres la senyora Page y jo us cerquem alguna cofia que us escaigui.

SENYORA PAGE

Correu, correu; desseguida estareu arreglat.

Poseuvos el vestit.

Exit Falstaff

SENYORA FORD Voldria de tot cor que mon marit el trobés fet un carnestoltes. No pot sofrir la vella de Brentford, la té per bruixa, li ha prohibit que vingúes a casa, y l'ha amenaçada ab pegarli una pallica.

SENYORA PAGE Pugui conduirlo el cel fins al bastó del teu marit, y en acabat que el diable mogui el bastó!

SENYORA FORD

Però es de debò que ve el meu marit?

SENYORA PAGE Ja ho crec si es de debò! Fins y tot parla del cove. Cal que n'hagi olorat alguna cosa, no puc atinar com.

SENYORA FORD No trigarem a saberho. Diré als meus criats que's tornin a endur el cove, y així el trobarà a la porta com l'altra vegada.

SENYORA PAGE Bé, però tingueu estés que arribarà d'un moment al altre. Pensem en l'agençament de la bruixa de Brentford.

SENYORA FORD

Deixeu que primer de tot dongui les meves ordres als servents per lo del cove, Pugeu; ja us daré una cofia.

SENYORA PAGE Tant-de-bo acabi en una forca, el miserable disbauxat! mai l'haurem malmenat com ell se mereix! En nostra tasca s'hi veurà la demostració de que les dònes poden esser joioses y virtuoses ensemps. Nosaltres, que riem y juguinegem tothora, no fem tort a ningú. Bé ha dit el refrany: *Guàrdat del gat que no miola.*

Exit Entren els CRIATS

SENYORA FORD Hala, vosaltres aneu a posarvos altre cop el cove damunt les espatlles; vostre senyor es gairebé a la porta; si us ordena que el deixeu a terra, obeiu. Hala, depressa.

Exit

PRIMER CRIAT

Vina, tú, y aixequem el tumbol.

SEGON CRIAT

Déu vulgui que no l'ompli encara un cavaller!

PRIMER CRIAT Me sembla que no. Tant m'estimaria portar el mateix cove carregat de plom.

Entren FORD, PAGE, SHALLOW, CAIUS y EVANS

FORD Com volgueu, senyor Page. Però si la cosa se demostra, sabríeu algun remei per obtenir que jo no fos un ximple? A terra el cove, grandíssims. Crideu la meva dòna. Hala, galàn donzell, eixiu del cove! Són els sustentàculs de l'infamia, oh bergants! Hi ha una coalició, una lliga, un complot, una conspiració en contra meu; però tot se girarà contra el malehit dimoni. Ep! muller! eixiu, comparegueu, comparegueu; comparegueu quan us demano; ara sabrem quina roba honestíssima envieu a la bugadera.

PAGE

Francament, això ja es massa, senyor Ford; no se us pot deixar en llibertat per més estona; us haurem de tancar.

EVANS Això es follia, està tant foll com un cà rabiós.

Entra la senyora FORD

SHALLOW Això no es bonic, senyor Ford, creieume, no es gens bonic.

FORD Aquesta es precisament la meva opinió. Atanceuvos, senyora Ford, senyora Ford, dòna com cal, dòna com cal, esposa modesta, criatura virtuosíssima que té per marit un gelós trastocat; atanceuvos. La meva sospita es bajoca, veritat, senyora?

SENYORA FORD El cel es testimoni de que obreu injusticia si sospiteu que he comés cap turpitud.

FORD Molt ben dit, oh front altívol! manteniu aquest tò. Hala, bergant, eixiu.

Llença la roba fóra del paner

PAGE

Això passa de ratlla.

SENYORA FORD

No us cau la cara de vergonya? Deixeu la roba.

FORD

Us llevaré la careta.

EVANS

Això es no tenir ombra de seny. Ara voleu atacar la roba de la vostra muller? Vaja, deixeuho corre.

FORD

Us dic que buideu el cove!

SENYORA FORD

Com s'entén, senyor, còm s'entén?

FORD Senyor Page, tant cert com ara es de dia, ahir un home fou tret de casa meva ficat dins el cove. Per què no hi podria esser avui? Tinc la certesa de que es dintre de casa. Tinc claricies que no menten; la meva gelosía te bon fonament. Lleveu tota aquesta roba.

SENYORA FORD Si trobeu aquí dins un home a qui matar, caldrà que sigui del tamany de les mosques.

PAGE

No hi ha cap home aquí.

SHALLOW Per la meva ànima lleal! això no està gota bé, senyor Ford; us esteu perjudicant.

EVANS

Senyor Ford, acudiu a la pregaria, y no seguiu les inclinacions del vostre cor. Tot això es passió de gelosía.

FORD

Ho regonec. El que jo cerco no es aquí dins.

PAGE No es en cap altra banda més que en vostre cervell.

FORD Ajudeume a capgirarho tot, aquesta sola vegada. Si no trobo res, us dispenso d'excusar ma follia; que jo sigui qui rebi en les verbes del dinar; digueu de mí «gelós com en Ford qui cercava el galant de sa muller dins una esclofolla de nou». Però volgueume assistir encara una vegada; una vegada y prou.

SENYORA FORD Ei, senyora Page! baixeu ab la vella, que el meu marit vol pujar a la cambra.

FORD

La vella? Quina vella?

SENYORA FORD

La vella de Brentford, la tia de la criada.

FORD Ella! Aquesta bruixa, aquesta malenada, aquesta desvergonyida criatura? No li he dit que no tornés a posar els peus a casa? Ja ho estic veient, deu esser vinguda a portar algun missatge. Nosaltres, simples mortals, no podem imaginar tot lo que passa per la destra d'una fatillera que diu la bonaventura. Ella es val d'encisos, de xifres, de ninots y altres embusterías de la mateixa casta. Tot això està fòra de la nostra inteligencia; no'n podem atènyer res. Devalleu, bruixa, gitana de cent anys, devalleu, que jo us ho mano.

SENYORA FORD No, no, maridet meu estimat. Senyors benvolguts, impediuli que bati aquesta vella.

*Entra FALSTAFF disfregat de dòna,
menat per la senyora PAGE*

SENYORA PAGE

Veniu. Na Xerrameca; veniu, deume la mà.

FORD Ah! bona xerrameca te donaré jo! Fòra de casa, bruixa! *El bat* Espectoració, infamia, perdició, pecat! Ah, jo un faré un bell conjur; jo us diré la bonaventura!

Exit Falstaff

SENYORA PAGE No us en deu pena? Juraria que heu matat aquesta pobre dona.

SENYORA FORD Podria ben esser, en bona fe. Vaus-aquí una gesta que us honora.

FORD

Voldria veurela penjada aquesta bruixa.

EVANS Si haig de dir les coses tal com són, me temo que aquesta dona ho sigui, de bruixa. No m'agrada que una dona tingui el pel ufanós, y he vist tota una boscuria devall la seva màscara.

FORD Senyors, me voleu seguir? Us ho prego, veniume en seguiment; sereu testimoni del resultat de les meves sospites. Si us dono una pista falsa, no'm cregueu mai més quan faci el lladruc.

PAGE

Anem, obeim encara les seves fantasies.

Veniu, senyors.

Exeunt Page, Ford, Shallow y Evans

SENYORA PAGE Us responc de que l'ha batut d'una manera llastimosa.

SENYORA FORD

Al contrari, sense cap llàstima.

SENYORA PAGE Soc de parer de que el bastò ha d'esser benehit y penjat al altar; ha servit per una tasca meritòria.

SENYORA FORD Conteu que, autorisades com estem per la nostra dignitat de mullers y el testimoni de la nostra consciencia podem portar més enllà la nostra venjança? .

SENYORA PAGE Me sembla verament que l'esperit llibertí està ben alligonat a hores d'ara; y que, de no haverse compromés ab el diable per un pacte fet davant de notari, no tindrà més ganes d'atentar a la nostra virtut.

SENYORA FORD Direm als nostres marits les facecies que li hem jugades?

SENYORA PAGE Certament, encara que no més fos per llevar del esperit del vostre les cavilacions ab que s'atormenta. Si ells judiquessin en llur prudencia que aquest infeliç bergant, el gros cavaller, mereix encara una lliçó, nosaltres continuarem essent els ministres de la venjança.

SENYORA FORD Us garanteixo que'l voldrà avergonyir davant de tothom. Jo, francament, trobo que l'escarni no fóra complert si no s'acabava ab una vergonya ben sonada.

SENYORA PAGE Anem desseguida a posar el ferro al foc; no acabés refredantse.

Exeunt

XV

UNA CAMBRA AL HOSTAL DE LA LLIGACAMA

Entren l'HOSTALER y BARDOLF

BARDOLF Senyor, els alemanys pregunen que els hi dèu tres cavalls. Demà llur duc, en persona, arriba a la cort, y ells l'hi han d'eixir al encontre.

L'HOSTALER Y ara! Qui es aquest duc que viatja tant secretament? No he sentit pas dir que vingues a la cort. Fes per manera de que enraoni ab aquests estrangers. Parlen anglès?

BARDOLF

Si, senyor; us els enviaré tot seguit.

L'HOSTALER Tindràn els cavalls, però els pagaràn; els hi costaràn un ull de la cara. Fa vuit dies que comanden a casa meva, y per culpa d'ells he hagut de dar comiat als hostes que hi havia. Cal que paguin, ja es poden preparar. Anem, vina.

XVI

CAMBRA A CAN FORD

Entren PAGE, FORD, SENYORA PAGE, SENYORA FORD y Sir HUC EVANS

EVANS Es el mellor acudit de testa femenina que hagi mai sentit a dir!

PAGE

Y us envià les dues lletres ensemps?

SENYORA PAGE

Al mateix quart d'hora.

FORD Muller, perdònam. D'ara en endavant, fes lo que't plagui; primer sospitaria el sol de fredor que no pas tú d'esser lleugera. Tu feres que tornés a la meva ànima heretge una fe incontrastable en la teua virtut.

PAGE Molt bé, molt bé; s'ha acabat. No sigueu tant extremós en la reparació com ho fóreu en l'atac; més val que'ns ocupem pel nostre afer. Cal doncs, per disposar una gaubança pública, que nostres mullers donguin encara una cita an aquest vell bergantaç, y allà el sorprendrèm y quedarà aclaparat.

FORD

No se m'acut idea més bona que la llur.

PAGE Què? Ferli dir que a mitja nit l'esperen al parc? Per amor de Déu; no s'ho creurà jamai.

EVANS Heu dit que fou llençat a l'aigua, y el capolàren quan duia el vestit de la vella? Me sembla que tindrà temences que no el deixaràn venir. Me penso que sa carn està mortificada; a hores d'ara ja son desig deu esser consumit.

PAGE

Jo bé ho conto.

SENYORA FORD Bah! cavileu no més la jugada que li podrieu fer, y nosaltres ja cavilarem els medis de ferli anar.

SENYORA PAGE Hi ha una antiga rondalla d'Herne, el caçador, qui era estat guarda de les boscuries de Windsor, y qui, mentres dura l'hivern, cada nit retorna al punt de la mitja nit a giravoltar al entorn d'un roure, ab unes grans banyes de cérvol damunt la testa. En sa carrera llampa l'arbre, encisa el bestiar, trasmuda en sang la llet de les vaques, y arrocega una cadena qui fa un renou esglaiador. Vosaltres heu sentit parlar d'aquesta aparició y sabeu que nostres avis ignocents y supersticiosos recullíren y ens trasmeteren, com a veritable, l'història d'Herne, el caçador.

PAGE Y tal! encara hi ha gent que no gosaria passar de nit vora del roure d'Herne. Però a què ve l'història?

SENYORA FORD Figureuvos! es el fonament del nostre plà. Convé que Falstaff vingui a trobarvos al peu del roure disfrençat d'Herne, ab unes grans banyaces damunt del cap.

PAGE Bé, suposem que hi vagi. Y, disfrençat així, de què us servirà? Quin es el plà que se us acut?

SENYORA PAGE L'hem meditat, y es aquest. Disfrençarem Anneta Page, ma filla, y mon xiquet, y també tres o quatre infants de llur mida, que vindràn a esser follets, fades, semaniots, habillats de blanc y de verd, ab coronas de bugies enceses damunt la testa, y ab campanetes a les mans. Els amagarem en qualque fossa de l'encontrada; y al moment que trobessim Falstaff les dues amigues, ells eixiríen sobtadament, deixant oir canturies singulars. Al ovirarlos, fugiríem totes dugues esparverades, ells l'envoltaríen, y, segons l'habitud fadescas, pessigaríen l'impur cavaller demanantli com es que a l'hora de les màgiques folgances gosa penetrar en llur domini sagrat sota un agençament profà.

SENYORA FORD Y fins que hagi confessat la veritat, nostres genis enganyosos el pessigaràn de valent y el cremaràn ab llurs bugies.

SENYORA PAGE Quan tot ho hagi confessat, compareixerem tots plegats, arrebaçarèm les banyes al esperit y el conduhirem a Windsor, fentne riota.

FORD Si la minyonia no està ben ensinestrada, no jugaràn bé llur paper.

EVANS Jo ensenyaré als infants lo que han de fer, y també hi vull esser, com un d'aquests diablets, a cremar el cavaller ab la meva atxa.

FORD Serà una gran facecia! m'encarrego de comprar les màscares.

SENYORA PAGE La meva Anneta serà la regina de les fades; la disfregaré gentilmente ab un vestit blanc.

PAGE Vaig a comprar l'estofa. *Apart* Y a dir en secret a Slender que robi la meva Anneta, per casarshi a Eton. *Alt* Anem, envieu desseguida el missatge a càn Falstaff.

FORD

Y jo tornaré a vèurel sota el meu nom de Brook, perque'm digui sos projectes. Estic segur de que hi anirà.

SENYORA PAGE Séns dubte. Aneu y cuideuvos de fernos a mans tota la disfrega dels semaniots, ab tots els accessoris.

EVANS Cuitem; serà una gaubança admirable, y una facecia molt virtuosa.

Exeunt Ford, Page y Evans

SENYORA PAGE Senyora Ford, encarregueuvos d'enviar Quickly a sir Joan per escatir lo que pensa. *Exit senyora Ford* Jo, men vaig cap a cal doctor; ell es el meu predilecte. No consentiré que un altre esdevingui el marit d'Anneta Page. Slender té molts cabals, però es un bajoc. Mon marit el prefereix, però el doctor té una pila de diners y bones amistats a la cort. Ell assolirà ma filla; ell es qui l'assolirà, maldament vinguessin mil pretendents de més valúa que ell a demanarla.

Exit

XVII

UNA CAMBRA AL HOSTAL DE LA LLIGACAMA

Entren l'HOSTALER Y SIMPLE

L'HOSTALER

Què cerques, bajoc, testa de suro? Què hi ha? Digues, parla, respón, aviat, prompte, ab llestesa y a corre cuita.

SIMPLE Senyor l'Hostaler, en bona fe, jo voldria parlar a sir Joan Falstaff de part del senyor Slender.

L'HOSTALER Heus-aquí sa cambra, son casal, son castell, el séu llit y el de son cambrer. A la pared hi es pintada de nou y de fresc l'istoria del Fill pròdig. Aneu, tusteu, crideu; ell us contestarà com un antropofàgic. Tusteu, repeteixo.

SIMPLE Una dòna vella, una donaçà pujà a la seva cambra. Senyor, jo pendré la llibertat de romandre fins y tant que devalli; a dir veritat, es ella a qui jo voldria veure.

L'HOSTALER Ah! una donaçà! Podria raptarnos el cavaller. Vaig a cridarlo. Ep, mon gros cavaller, sir Joan groixut, parlans desde la profunditat de tos pulmóns belicosos. Ets aquí? Es ton hostaler, ton Efesià qui et demana.

FALSTAFF, *desde dalt*

Què passa, l'hostaler!

L'HOSTALER Veus-aquí un tartarès de la Bohemia qui espera que la donaçà devalli; déixala devallar, déixala devallar, mon gros amic. La meva casa es honrada. Ex! entrevistotes, ex!

Entra FALSTAFF

FALSTAFF L'Hostaler, fa una estona que hi havia dins una cambra una donça vella; però ja es partida.

SIMPLE Senyor, feume la mercè de dir si no era pas la endevinaire de Brentford!

FALSTAFF

Doncs bé, sòpita criatura, sí, ho era.
Què li voleu?

SIMPLE El meu amo, senyor, el meu amo, el senyor Slender, m'ha enviat a sa requesta al véurela pel carrer, desitjant escatir si un tal senyor Nym que li ha emblat una cadena, té o no la cadena.

FALSTAFF Ja he parlat a la vella sobre aquest particular.

SIMPLE

Digueume, si us plau, la seva resposta.

FALSTAFF Me digué, per mon nom, que l'home qui s'ha endut la cadena del senyor Slender es exactament l'home que li ha presa.

SIMPLE Hauria volgut enraonar jo mateix ab aquesta dòna. Encara li havia de preguntar altres coses.

FALSTAFF

Quines coses? Digueu.

L'HOSTALER

Sí, hala, desseguida.

SIMPLE

No us les puc dissimular.

FALSTAFF Si no les dissimules, ja't poden cantar les absoltes.

SIMPLE Doncs, senyor, no era altra cosa sinó demanar una cosa referent a la senyoreta Anna Page: que es saber si la planeta de mon senyor voldrà que l'assoleixi o no la assoleixi.

FALSTAFF

Sí, aquesta es sa planeta.

SIMPLE

Quina, senyor?

FALSTAFF Assolirla, o no assolirla. Aneu, feuli avinent que així m'ho ha dit la vella.

SIMPLE Me puc pendre la llibertat de dirli així mateix, senyor?

FALSTAFF

Sí, betzol, preneuvos aquesta gran llibertat.

SIMPLE Dóno mercès a Vostra Senyoria. Mon senyor estarà ben content d'aquestes noves.

Exit Simple

L'HOSTALER Ets un sabi, un gran sabi, sir Joan. De bò de bò hi havia en ta cambra una endevinadora?

FALSTAFF Sí, n'hi havia una, l'hostaler, una que m'ha ensenyat més coses que totes les que havia apreses durant la meva vida, y no he pagat res per saberles; al contrari, m'han pegat a mí.

Entra BARDOLF

BARDOLF Ai de nosaltres! pietat, senyor! ens han estafat, estafat ab tota consciencia!

L'HOSTALER Aon són mos cavalls! Ja cal que men duguis noves detallades, bergant.

BARDOLF Han escapat ab els traidors. Tot d'una que havíem deixat Eton, estant jo a la gropa darrera un d'ells, m'han agafat, y em llençaren dins una fossa plena de llot; tots tres punyíren els corcers, y desapareguéren com tres diables alemanys, tres doctors Fost.

L'HOSTALER Són eixits al encontre de llur duc, bergant; no diguis que fugíren, els Alemanys són gent de bé.

Entra sir Huc EVANS

EVANS

Aont es nostre hostaler?

L'HOSTALER

Què maneu, senyor?

EVANS No podeu aclucar l'ull. Un amic meu qui arriba de la ciutat me conta que hi havia tres Alemanys qui estafàren tots els hostalers de Readings, de Maidenhead y de Colebrook. Us aviso, perque us porto llei, ja veieu. Són un home de seny, un home tot ple de sarcasmes y de riotes que fan riure; no estaria bé que us enganyessin. Adéu.

Exit

Entra CAIUS

CAIUS

Aont es, l'hostaler de la Lligacama?

L'HOSTALER Aquí, senyor doctor, aquí, y tot cavilós, y ficat en un dilema ben terrible.

CAIUS No sé quin serà; més algú m'ha innovat que fèieu grans preparatius per un duc de Germania. Per ma fe, a la Cort ningú sab que vingui un duc d'aquesta mena. Us dic això perque us tinc apreci. Adéu.

Exit

L'HOSTALER

Auxili! Assistencia! Corre, mala pècora.

Assistume, cavaller! Quedo sense una malla!

Corre, en nom de Déu! Crida assistencia, crida. Perdició! Ni una malla!

Exeunt l'Hostaler y Bardolf

FALSTAFF, *tot sol* Voldria que tot el món fos enganyat, ja que a mí m'enganyàren, y a més a més me batèren. Si a la Cort arribaven a saber com he sigut matamorfosejat, y com en aquesta metamòrfossi em banyàren y em bastonejàren, gota a gota farien fondre el meu greix per untarne les botes dels pescadors. Els cortesans me perseguirien ab llurs acudits fins que quedés remollit com una pèra macada. Mai més he tingut fortuna d'ençà del dia que vaig fer trampa en el joc de cartes. Si tenia prou alè per dir les pregaries, faria penitencia. *Entra QUICKLY* Ah! vós aquí? D'aon veniu?

QUICKLY

Per comanda de totes dues, en bona fe.

FALSTAFF Que el diable sen dugui l'una y la diablesa l'altra; totes dues estaràn ben aparellades. Per amor d'elles he suportat més angoixes de lo que permet la malhaurada inconstancia del cor humà.

QUICKLY Com si elles no haguessin sofert! De bò de bò, us en responc. Una d'elles, sobretot la senyora Ford, pobriçona, està tota blava y morada dels vituperis, y en tot el séu cos no hi ha un reconet de blanc.

FALSTAFF Què'm parles de blau y de morat! Jo porto tots els colors del arc de Sant Martí, a causa de la gran batuda. Fins he estat apunt de que m'empresonessin pensantse que era la fatillera de Brentford. Si no fos estada la traça admirable ab que he pres l'aspecte d'una vella pacífica, el poca pena del constable m'enviava al cep en qualitat de fatillera, al cep de la gent mal nascuda.

QUICKLY Permeteu, sir Joan, que us parli dins la vostra cambra; sabreu com marxen els afers, y us responc de que no posareu mala cara; veus-aquí alguna lletra que us innovarà alguna cosa d'això. Pobre gent! quines angoixes per conjuminar una cita! Segurament algú de vosaltres no va ab prou dalit pel camí del cel; bé ho fan coneixedor aquestes malaventures.

FALSTAFF

Pugeu a ma cambra.

Exeunt

XVIII

UNA ALTRA CAMBRA AL HOSTAL DE LA LLIGACAMA

Entren FENTON y l'HOSTALER

L'HOSTALER Senyor Fenton, no'm digueu una sola paraula; els disgustos m'acaben la vida; que sen vagi tot a rodar.

FENTON Vúlgasme parar atenció; favoreix el meu dalè, y assoliràs, a fe de gentilhome, cent lliures d'or a més a més de lo que hakis perdut.

L'HOSTALER Us escolto, senyor Fenton, y al menys us prometo conservaros el secret.

FENTON Us he parlat manta vegada de mon dolç amor per la gentil Anna Page. Ella, per la seva part, ha correspost al meu afecte tant com jo pogués desitjar. Porto una lletra seva, y us meravellarien les coses que hi diu. Els detalls de la facecia que m'innova, estàn de tal manera barrejats ab lo que a mí m'interessa, que no us podria contar cada cosa separadament y sense posarvos al corrent de tot. El gros Falstaff ha de jugar un gran paper en tot això. Aquí veureu *Li mostra la lletra* tot el plà de l'escena; escolteume bé, hostaler de ma vida. La dolça Anneta cap a la mitja nit sen té d'anar al roure d'Herne per representarhi la Regina de les Fades; ja trobareu aquí per qual motiu. Son pare li ha recomanat que mentres cadescú estigui enfeinat ab el séu paper, s'escapi, disfregada com anirà, ab Slender, y sen vagin a Eton per casarse immediatament. Ella ha fet veure que consentia. Al mateix temps sa mare, qui sempre ha sigut oposada a aquest matrimoni y es romasa fidel a Caius, son protegit, ha donat també consigna al doctor perque se l'emmeni a l'hora en que cadescú s'ocupi de la seva figuració, y la dugui al decanat, aont un capellà estarà avisat per casarlos tot d'una; y Anna, sotmesa en apariencia als projectes de sa mare, ha promès al doctor que compliria. Ara, doncs, oiu l'acabament; el pare conta que sa filla anirà vestida de blanc, y que Slender, en el moment oportú, regoneixentla pel vestit, li pendrà la mà, li dirà que'l segueixi, y ella sen anirà ab ell; per sa banda la mare, volent designarla bé al doctor, ja que tothom anirà ab màscares y disfrees, conta vestirla d'una faisó ben singular, ab unes teles verdes y vaporoses, cintes penjants, y bonics de gran fulgurança al volt de la testa. Quant el doctor pensi que el moment es vingut, ha de copçarli la mà, y la noia ha promès que seguiria quan li fessin aquesta senyal.

L'HOSTALER Y ella qui pensa enganyar, son pare o sa mare?

FENTON Hostaler, pensa enganyarlos tots dos, per anarsen ab mí. Lo que jo us demano es que comprometeu el vicari perque m'esperí a l'esglesia entre mitja nit y la una, perque ab el llaç d'un lligítim matrimoni junyeixi nostres cors.

L'HOSTALER Molt bé, arrangeu les vostres coses; jo men vaig a cercar el vicari; porteu la donzella, el capellà no ha de mancarvos.

FENTON Ten seré eternament lligat, sense contar ab el guesardó que't donaré tot seguit.

Exeunt

XIX

UNA CAMBRA DEL HOSTAL DE LA LLIGACAMA

Entren FALSTAFF y la senyora QUICKLY

FALSTAFF Estronca d'una vegada el parloteig. Adéu; hi aniré. Aquesta serà la tercera probatura; el nombre impar me darà benastrugança. Prou, vésten. Diuen que els nombres impars contenen una virtut divinal, tant si sels aplica a la naixença, com a la fortuna, com a la mort. Adéu.

QUICKLY Us tindrè apunt una cadena, y faré mans y mànegues perque no us faltin un parell de banyes.

FALSTAFF Adéu, d'una vegada. El temps se pert. Ala, dreceu el cap, comenceu a fer samaniat. *Exit la senyora Quickly Entra FORD* Ah, senyor Brook, ditxosos ulls! Senyor Brook; aquesta nit s'ha d'aclarir

tot això, aquesta nit o mai de la vida. Sigueu al parc a mitja nit, a la vora del roure d'Herne; hi veureu coses meravelloses.

FORD Mes no acudíreu air, senyor, a la cita que us donguéren?

FALSTAFF Hi aní, tal com me veieu, senyor Brook, fet un pobre vell, y en vaig retornar fet una pobra vella; el marit, el belitre den Ford, té en el cos el més prodigiós, el més estrafalari dimoni de gelosía que mai s'hagi ficat a governar, senyor Brook, estrafalaris d'aquesta guisa. Sapigueu que m'ha cruelment batut sota la meva apariencia de jaia; ah, en mon aspecte d'home no tindria temença d'un Goliath que vingués ab una llençadora a la mà, perque al capdevall, què es la vida sinó una llençadora? Porto pressa; veniu ab mí; us ho contaré per peces menudes, senyor Brook. D'ençà del temps en que plomava les oques vives, feia campana y jugava a la baldufa, no havia sabut fins avui que cosa era una bona palliça. Seguiume, y us diré coses ben singulars d'aquest belitre de Ford. Aquesta nit seré venjat, y us faré a mans la seva dòna. Tenim l'aventura apunt; m'he ficat en Ford a la butxaca. Veniu, coses misterioses se colombren; veniu, senyor Brook.

Exeunt

XX

EL PARC DE WINDSOR

Entren PAGE, SHALLOW Y SLENDER

PAGE Atanceuvos, atanceuvos. Ens hem d'ajocar dins aquestes fosses del castell fins y tant que les atxes de nostres follets donguin la senyal. Slender, fill meu, recordeuvos de la meva filla.

SLENDER Sí, en bona refè; hi he parlat, y hem convingut en la paraula d'avís per regonèixens l'un a l'altre. Jo aniré vers ella, que durà un vestit blanc; li diré *psit!* y ella me dirà *titit!*; y d'aquesta manera, ja veieu, ens farem coneixedors l'un de l'altre.

SHALLOW Bé està, però no us calen el vostre *psit* y el séu *titit*. Tant mateix el color blanc l'anunciarà y us la farà conèixer. Han sonat dèu hores.

PAGE La nit es ombrívola. Els semaniots, les llumenetes hi faràn d'allò més bonic. Que el cel protegeixi aquest divertiment! Ningú de nosaltres cavila cap iniquitat si no es el diable, y an aquest el reconeixerem per les banyes. Anem, seguiume.

Exeunt

XXI

CARRER MAJOR DE WINDSOR

Entren les senyores PAGE, FORD y el doctor CAIUS

SENYORA PAGE Senyor doctor, la meva filla anirà vestida de verd. Doneuli el braç tant aviat com us llegui, enduésela al decanat, y apresseu la cerimonia. Aneu al parc; nosaltres dues hem d'entrarhi plegades.

CAIUS

Ja sé lo que'm pertoca fer. Adéu.

SENYORA PAGE Bona sòrt, doctor. *Exit el doctor Caius* El meu marit tindrà més rabia pel casament d'Anneta ab el doctor, que joia per la facecia que preparem a Falstaff. Tantseval. Més m'estimo el reny d'una hora, que una engunia per tota la vida.

SENYORA FORD Aont es en Joan ab el séu exèrcit de semaniots? y l'Huc, nostre dimoni galès?

SENYORA PAGE Estàn aclofats dintre d'un xaragall que hi ha a la vora del roure d'Herne, ab els llums amagats. Tot d'una que Falstaff comparegui y séns acosti, els faràn resplandir ensems en mig de les tenebres.

SENYORA FORD

Es impossible que no s'esporgueixi.

SENYORA PAGE Si no s'esporgueix, almenys serà avergonyit, y si s'esporgueix, la vergonya serà major.

SENYORA FORD L'anem conduhint al parany ab força gentilesa.

SENYORA PAGE Per castigar llibertíns d'aqueixa mena, y les innobles cobejances llurs, un parany no es una traició.

SENYORA FORD L'hora s'atança. Cap a l'alzina, cap a l'alzina.

Exeunt

XXII

EL PARC DE WINDSOR

Entren EVANS y FADES

EVANS Tresqueu, menudalla, fades xiroies; endavant, y recordeuvos del vostre paper. Sobretot, coratge. Seguiume cap al xaragall, y quan us digui el mot d'avís, feu lo que ja sabeu. Avant, tresqueu, avant, feu vía.

Exeunt

XXIII

UN ALTRA BANDA DEL PARC

Entra FALSTAFF, disfregat ab unes banyes de cérvol damunt la testa

FALSTAFF Han sonat les dotze batallades al rellotge de Windsor; l'hora s'acosta. Oh, déus de geia amorosa, assistiume en aquest trànzit. Oh, Jupitre; fes memoria de que per amor d'Europa te mudares en brau; s'asseia Cupidó en mig de les teves banyes. Oh, força del amor qui de tant en tant fa que una bestia sembli persona, o que una persona sembli bestia! Quan fóres enamorat de Leda, també, oh Jupitre, te convertires en cigne. Oh, amor omnipotent! fins a quin estrem el déu se vegé aprop de fer l'anec. La primera culpa te convertí en bestia; pecat bestial, oh, Jupitre! La segona culpa te convertí en au! y: *Au!* va esser lo que diguéres a Leda. Si els déus tenen un cap tant ple de pardalets, què han de fer els pobres humans? Ara bé, jo sóc cérvol de Windsor, y bé puc dir que sóc el més fornit de la boscuria. Jupitrel-lo, amàram de frescor y assega mon autumne, o bé no prenguis a mala part que jo escampi la virior sobrerera de ma figura gegantina. Qui vé? Serà la meva cervoleta?

Entren la senyora FORD y PAGE

SENYORA FORD Sir Joan, sóu vós? Sóu aquell cérvol, aquell cérvol potentíssim?

FALSTAFF Sí, ma cervoleta bruna. Y ara, que l'espai versi un ruxat de patates de Màlaga, faci ressonar el llamp al ritme de la cançó de *les Mànigues Verdes*, me llenci una calabruixada d'especies, una nevada d'escarxofes, un oratge desencadenat de temptacions! Aquest es el meu soplug.

L'abraça

SENYORA FORD La senyora Page es vinguda ab mí, coret meu estimat.

FALSTAFF Dividiu-me com un cabrit que s'ofereix a dos jutges; preneu un quart cadescuna; jo conservaré les meves costelles; el llom serà pel guardabosc, com vol l'usatge. El frondós ornament, sigui llegat a vostres marits. Oh, oh! sóc o no l'home de la selva? Sé imitar o no sé imitar Herne, el caçador? Tant mateix, Cupidò s'ha mostrat a la fi brivall de consciència, y restitueix. A fe d'espectre de bones costums, sieu benvingudes.

Renou adins

SENYORA PAGE

Déu meu! què es aquest aldarull?

SENYORA FORD

El cel perdoni nostres pecats!

FALSTAFF

Però què diable pot esser?

SENYORA FORD Y SENYORA PAGE

Fugim! fugim!

S'escapen corrents

FALSTAFF Me penso que el diable no vol que'm condempni, tement que el meu greix reviscoli les flames infernals; car, si això no fos, no impediria mos designis.

Entra sir Huc disfregat de sàtir, la senyora QUICKLY y PISTOLA; ANNA PAGE fent de regina de les fades, acompanyada de son germà y de força altres minyons disfregats de fades y ab llumenetes enceses a la testa

QUICKLY Follets de mena blanca, verda o bruna saltant escotorits al clar de lluna y en la tenebra de la nit; infants qui meneu lo Futur en vostres mans, compliu tot d'una les missiões sagrades. Oh, Follet pregoner! vinguin les fades.

PISTOLA Escolteu, oh Follets, el vostre amic; calleu, bolves del aire! Tú, *Ric-ric* cap a les llars de la ciutat camina, y aon no amagui el foc la cendra fina, ont escombrat no vegis el fogar pessiga les serventes als passar, y elles com mores devindràn morades. Perque la Sobirana de les Fades qui dú corona d'un etern esclat odia els sutzes y la sutzetat.

FALSTAFF, *baix, tremolós* Oh, són fades! Qui els hi parli, ja es tot d'una agonejant. Tanco els ulls; m'agec a terra; no's pot veure lo que fan.

EVANS Aneu, oh, *Beth!* damunt la vostra vía si una donzella per etzar hi havia qui piadosa abans d'entrà en el llit per tres vegades la pregaria ha dit tingui una bella visió joconda; del nin lieuger deuli la sòn profunda. Si una dorm sense angoixa dels pecats, pessigueula en els braços y els costats, en espatlles y barba, peus y esquena.

QUICKLY A la tasca, esperits de tota mena, y pel castell de Windsor, esperits aneuse esparpillant en tots sentits. Oh, fades! expandiu de la fortuna una mercè preuada en cadescuna de les sagrades sales; fins al jorn del judici final aquest sojorn en juvenesa y esplendor estigui; de son senyor que sigui digne, y sigui el senyor digne d'ell! Ab les sentors d'un baume excels y de les flòs mellors aneu polint el cadiratge on munten les dignitats de l'Orde quan s'ajunten; les estàtues ab llur decoració, y armadures y escuts, sota un blasó immaculat, qui els santifica. -Fades qui danceu a la nit damunt les prades, feu tot cantant una rodona com la del cancell de l'Orde.- Que'l tocom on la petjada de la dança abonda hegui verdò més pura y més feconda que no cap prada que hagi vist l'humà. «Qui pensi mal, avergonyit serà», escribiu ab colòs esmeragdines ab flòs albes, d'atzur y purpurines; que elles facin memoria del esclat dels safirs y les perles y el brodat que la llegió de l'Orde, molt potent, sota el genoll doblegadiç ostenta; ja un alfabet de flors tenen les fades. Ara no cal que romanguem plegades marxeu tot d'una, però no oblidem la dança acostumada que farem a vora el roure d'Herne, fins que sia una hora.

EVANS Jo us ho prec, senyora mía; demnos la mà pel orde de costum ja per menar la dança hi haurà llum; tindrem una dotzena de lluhernes que ens serviràn a guisa de llanternes! Mes atureuvos, que he sentit ençà de la terra mitgera un cos humà.

FALSTAFF Un follet! y accent de Gàles? Sigi el cel apiadat y men lliuri! De formatge en un troç fóra mudat.

EVANS D'ençà de l'hora en que a la vida eixires, oh insecte vil, has congriat les ires.

QUICKLY Que toqui el flam experimentador la punta de son dit; si pecador no es, el flam s'entornarà

endarrera s'ens ultratjarlo mica; si ell s'altera es que ha ensutzat el cor innoblement.

PISTOLA

Proveuho tots!

EVANS

Veiam si el foc l'encén!

El cremen ab llurs atxes

FALSTAFF

Ai, ai, ai!

QUICKLY Podridura, podridura, tot sadollat de cobejança impura! volteulo fades, y ab el vostre cant avergonyiulo; mentre aneu voltant pessigueulo a compàs.

EVANS Es justa empresa, que es un abassegat, pou de vilesa.

CANT Doncs, vergonya al desig afrontós doncs, vergonya a impuresa y luxuria la luxuria es un foc ple de furia; la goluderia -del cor cobejós encén en les venes- aitals flamarades. Si l'home hi cavila, el van eixes flames cremant cada punt y cada vegada sen van més amunt. Pessigueulo plegades, oh fades, castigueuli les males passades, pessigueulo, cremeulo, gireuli al voltant, fins que morin les atxes novelles, les blanques estrelles, la claror de la lluna minvant.

Entren PAGE y FORD, senyora PAGE y senyora FORD. S'apoderen de FALSTAFF

PAGE No; no fugiu d'aquesta manera. Me sembla que aquesta vegada no us fareu fonedic; no teniu cap altra disfrega que la d'Herne, el caçador, per escaparvos?

SENYORA PAGE Veniu, si us plau; tant mateix no hem de fer durar més la facecia. Y bé, sir Joan estimat, què men dieu de les dònnes de Windsor? Y vós, guaitau, senyor marit; l'ornament de la testa de cérvol no escau mellor a la boscuria que a la ciutat?

FORD Benvolgut senyor, ara podeu dir qui es el beneit, vós o jo? Senyor Brook, Falstaff es un belitre, un belitre ab la testa enramada. Veus-aquí ses branques, senyor Brook; y de tots els gaudis que Falstaff se prometia en el verger que Ford posseheix, no ha assolit més que el del cove de la bugada, el del bastó y el de vint lliures esterlines que caldrà retornar al senyor Brook. Senyor Brook, els cavalls de Falstaff estàn retinguts en penyora d'aquest manlleu.

SENYORA FORD

Sir Joan, estem de mala sòrt; no hem arribat jamai a trobarnos en santa pau. No s'ou hò per casar sinó per caçar.

FALSTAFF Començo a entendre que m'ha tractat com si fos un ase.

SENYORA FORD

Sí, y com un bou; vet-aquí les proves.

Senyalant les banyes

FALSTAFF De manera que els follets, no eren follets? Dues o tres vegades m'ha passat pel magí l'idea de que no eren follets; però el remordiment de la consciencia, l'esglai que sobtadament invadí mes facultats no'm deixava advertir la grolleria del parany, y em feren pujar de peus, contra tota llei d'apariencia, en que els follets eren follets. Ja veieu com l'esperit se pot veure contorbat quan s'ocupa en la malicia.

EVANS Sir Joan Falstaff, serviu a Déu, amolleu els desitjos pecaminosos, y els follets no us pessigaràn cap més vegada.

FORD

Molt bé, Huc espiritual!

EVANS Y vós, deixeu corre les gelosies, si us plau.

FORD Ningú em veurà mai més desconfiar de la meva dòna a no esser que vós, capellà galès, arribessiu a saber prou la llengua d'Anglaterra per festejarhi.

FALSTAFF M'he assecat, m'he arborat la testa sota el foc solar de tal manera que ja no men queda

per escapar d'un desengany matucer? Un boc galès m'haurà fet dançar a la seva guisa, y em podrà cofar ab un barret de foll com els del séu país? Fóra hora de que m'escanyessiu ab una bola de formatge tou.

EVANS El formatge y la mantega no s'ajunten gaire; y tot vós sou una mantega.

FALSTAFF Formatge y mantega! He hagut de viure fins el dia d'avui perque m'alliçoni un cavaller que malmet l'idioma d'Anglaterra? N'hi ha prou y massa per fastiguejar tot el reialme de la vida alegre y les aventures nocturnes!

SENYORA PAGE Molt bé, sir Joan! Us pensaveu que, maldament la virtut fos desterrada de nostres cors, y evaporada per les bandes sobiranes, y haguessim determinat condempnarnos sense cap mica d'escrúpol, ens hagués pogut mai el diable enamorar de vós?

FORD

D'un pudding amarat, d'un capdell d'estopes?

SENYORA PAGE

D'un panteig eternal?

PAGE Vell, glaçat, marcit, d'un sí com una montanya?

FORD

Ab una llengua Satànica!

PAGE

Ab la pobresa de Job.

FORD

Y dolent com la seva muller.

EVANS Entregat a les fornicacions, a les tabernes, al ví d'Espanya, al beire, a les licors, a la beguda, als juraments y a les desvergonyes, y a tota mena d'etcéteres!

FALSTAFF Molt bé! jo sóc el motiu de vostres eloqüencies; estic retut, m'heu confós, ni tant sols me veig ab cor de respondre an aquest xitxarel·lo de Gales, y l'ignorancia en persona me trepitja. Endavant, per mi no estigueu.

FORD Us prometo, benvolgut, que no trigarem en durvos a Windsor a un cert senyor Brook a qui heu estafat el diner, y per qui consentíreu en fer de comissionista; m'apar que quan torneu aquest diner, la vostra amarguesa serà força més aguda que les que fins ara us hagin malmès.

SENYORA FORD No, maridet, deixeu-li aquest diner; així tot quedarà arreglat, y serem amics.

FORD Ben dit, així sigui; encaixem; tot està perdonat.

PAGE Vaja, alegre cavaller, aquesta nit soparàs a casa meva, y riuràs a les despeses de la meva dòna, així com ella riu a les teves; dígal-li que el senyor Slender acaba de casarse ab la noia.

SENYORA PAGE, *apart* Hi ha gent qui es doctora y no sab tant. Si es veritat que Anna Page sigui ma filla, a aquestes hores es muller del doctor Caius.

Entra SLENDER

SLENDER

Oh, oh, oh! pare Page.

PAGE Què passa, fill meu, què passa? Esteu llestos?

SLENDER Sí, ben llestos... Voldria que hi fiqués el nas l'home més aixerit del comtat de Gloucester, y estic segur de que's quedaria *in albis* o sinó que'm pengin.

PAGE

Doncs que ha succeït, fill meu?

SLENDER Arribo allà baix, a Eton, per casarme ab la senyoreta Anna Page; y en contes d'ella hi havia un minyó com un Sant Pau; si no haguessim sigut a l'esglesia li hauria fet un cap nou, o ell me l'hauria fet a mi. Que no'm bellugui mai més, si no'm pensava que era l'Anna Page; y era un xaval de la diligencia!

PAGE

Per ma fe, us haureu equivocats.

SLENDER Oi! Vés quina troballa! Prou que ho sé, fonoll; si he trobat un minyó en contes d'una noia! Si m'hi hagués arribat a casar refiat de les apariències, hauria fet un bon negoci!

PAGE Això es culpa de vostra beneiteria. No us vaig explicar com havieu de regonèixer la meua filla per son vestit?

SLENDER M'he adreçat a la que duia vestit blanc; li he dit *psit* y ella em digué *titit* com estava entès ab la senyoreta Anna; y doncs no era la senyoreta Anna, sinó un xaval de la diligència.

EVANS Bon Jesús! Senyor Slender, só tant curt de vista que us aneu a casar ab un bordegaç?

PAGE Això m'inquieta de mala manera. Què faig ara?

SENYORA PAGE Benvolgut amic, no us enfadeu; savia el vostre intent, y aleshores vaig fer que la meua filla se vestís de verd, y si haig de dir veritat, a hores d'ara es ab el doctor, al decanat, y s'està casant.

Entra CAIUS

CAIUS Mala negada! Aont es la senyoreta Anna Page? M'han ben ennavegat, m'he casat ab un donzell, un pagès; no té res que veure ab Anna Page. Mala negada! M'han ben ennavegat!

SENYORA PAGE Y ara! No heu pres la qui anava vestida de verd?

CAIUS

Sí, mala negada, y era un donzell.

Mala negada! vaig a alçar el coure per tot Windsor.

Exit

FORD Es ben estrany? Doncs qui s'haurà endut la llegítima Anna Page?

PAGE

El meu cor no present cap cosa bona.

Aquí està el senyor Fenton.

Entren FENTON Y ANNA PAGE

Què hi veniu a fer aquí, senyor Fenton?

ANNA

Perdó, mon bon pare; perdó, ma bona mare.

PAGE Què es això? Senyoreta, com pot esser que no sigueu ab el senyor Slender?

SENYORA PAGE

Per quin etzar no só ab el doctor, senyoreta?

FENTON L'esperuguieu. Escolteume; us diré tota la veritat. Cadescú de vosaltres la casava d'una mala faisó, sense cap fonament d'amor correspost. Lo que hi ha, de bon de veres, es que ella y jo fa estona que ens hem lligat amorosament, y que avui ja ho estem d'una manera tant forta que cap accident ens podria separar. El pecat que ella ha comès es una virtut; aquest frau no ha d'esser qualificat ni d'engany criminal, ni de desobediència ni de falta de respecte, ja que la vostra filla ha evitat els dies de malenança y de maledicció que li hauria fet passar un casament per força.

FORD Tantseval, no us quedeu embadalits, ja no hi ha remei; en els afers amorosos, es el cel qui tría les condicions. Els diners compren les terres, la fortuna entrega les dones.

FALSTAFF Estic banyantme en aigua de roses; no més tiràreu contra meu y algun tret ha caigut damunt de vosaltres.

PAGE Tant mateix, es com ell diu; quin remei hi ha? Fenton, que el cel te dongui benhaurança! Un hom ha d'acceptar lo que ja no pot discutir.

FALSTAFF Quan els càns són desfermats, heuen tota mena de presa.

EVANS

Jo dançaré y menjaré confits a les noces.

SENYORA PAGE Què s'hi farà! Jo també em rendeixo! Senyor Fenton, que el cel us dongui dies

interminables de felicitat. Mon bon marit, aneusen tots a casa, a riure d'aquesta alegre historia, davant d'una bona fogarada, y sir Joan que rigui com els demés.

FORD *Amen*. Sir Joan; vostra paraula serà complerta; el senyor Brook disposarà aquesta nit de la senyora Ford.

Exeunt omnes

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LES ALEGRES COMARES DE WINDSOR ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do

copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.